

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

на тему: «Особливості обліку та аналізу основної діяльності суб'єктів малого бізнесу»

Виконав: студент(ка) групи ОО(з)-41

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Цибін Христина Богданівна

Керівник: к.е.н., доцент Шкроміда В.В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент к.е.н., доцент Плець І.І.

(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ – 2023р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ	6
1.1. Економічна суть суб'єктів малого бізнесу і їх значення у вітчизняній економіці	6
1.2. Нормативно-правове регулювання та особливості організації обліку і аналізу на підприємствах малого бізнесу.....	11
1.3. Визнання та оцінка доходів і витрат основної діяльності суб'єктів малого бізнесу.....	16
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО БІЗНЕСУ ТОВ «ДИКИЙ ЗАХІД»	17
2.1. Організація обліку діяльності суб'єкта малого бізнесу	23
2.2. Методика обліку діяльності суб'єкта малого бізнесу	30
2.3. Особливості формування фінансової звітності суб'єкта малого бізнесу.....	35
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО БІЗНЕСУ	37
3.1. Аналіз динаміки і структури доходів, витрат та фінансових результатів діяльності	39
3.2. Оцінка показників рентабельності діяльності підприємства малого бізнесу.	47
3.3. Шляхи вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю підприємства малого бізнесу.....	51
ВИСНОВОК	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	60
ДОДАТКИ.....	66

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. За сучасних умов розвитку та ефективного функціонування державної економіки найважливішою частиною діяльності будь-якого підприємства є отримання максимального прибутку, а його масштаб є важливим показником ефективності функціонування підприємства та побудови міжнародних економічних відносин.

Малі підприємства займають важливе місце серед суб'єктів підприємництва. Розвиток малого бізнесу є важливою складовою економічного розвитку. Важливою особливістю малих підприємств є те, що вони створюють умови для більш справедливому розподілу можливостей і власності, а також пом'якшують зменшення нерівності в доходах і багатстві між різними верствами суспільства. Підтримуючи малий бізнес, держава розв'язує загальну проблему підвищення добробуту населення та збільшення частки середнього класу країни (громадян із середніми доходами).

Питання організації бухгалтерського обліку актуальні для підприємств будь-якої форми власності та розміру. Малі підприємства, як і інші організації, повинні вести бухгалтерський облік, що має свої особливості. Бухгалтерський облік повинен бути організований відповідно до вимог чинного законодавства та специфіки господарської діяльності конкретного підприємства. Нині керівники малих підприємств мають повноваження самостійно організовувати та вести бухгалтерський облік. В той самий час компетентна організація бухгалтерського обліку та звітності для малого бізнесу дозволяють їм ефективно і гнучко працювати в конкурентному середовищі. Тому актуальним питанням є пошук варіантів удосконалення обліково-аналітичних систем, оптимальних для суб'єктів малого бізнесу. Усе це зумовлює актуальність теми даної роботи.

Різноманітні аспекти організації обліку та аналізу малого бізнесу досліджували та викладали у працях вітчизняні та зарубіжні вчені, а саме: Н. Банера, Л. Гелей, К. Безверхий, Ю. Долгорукова, Л. Лебєдєва, Г. П'ятницька, М. Харченко, З. Варналія, В. Виговська та ін. Проте багато питань, пов'язаних з бухгалтерським обліком, потребують подальших досліджень і наукової розробки.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес організації обліку на підприємстві сфери малого бізнесу ТОВ «Дикий Захід», що займається наданням рекламних послуг.

Предметом даного дослідження є комплекс аспектів організації бухгалтерського обліку ТОВ «Дикий Захід, а саме методичних, теоретичних та практичних.

Наукові праці вчених, наукові ресурси, відповідні законодавчі та нормативно-правові акти у сфері малого підприємництва, інтернет-джерела та власні спостереження, а також фінансові звіти суб'єкта малого підприємництва ТОВ «Дикий Захід» за 2020-2022 роки послужили, як інформаційна база дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є теоретичні та практичні питання бухгалтерського обліку та оподаткування діяльності компаній малого бізнесу, виявити недоліки в системі бухгалтерського обліку малих компаній та запропонувати шляхи їх усунення. Дослідження сучасної практики, проблем, тенденцій, закономірностей та можливостей розвитку системи обліку та контролю у сфері малого бізнесу в Україні.

Для досягнення поставленої мети визначені такі завдання:

- розкрити поняття та критерії віднесення суб'єкта господарювання до малого бізнесу;
- визначити особливості організації обліку малого бізнесу;
- ознайомитись з методикою складання та основними вимогами до фінансової звітності малих підприємств. Визначити характеристики фінансової звітності;
- дати загальну організаційно-економічну характеристику малого підприємства ТОВ «Дикий Захід»;
- провести аналіз характеристик первинного, бухгалтерського, комплексного та аналітичного обліку організацій підприємства;
- запропонувати шляхи вдосконалення облікових процесів підприємства;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення підходу до розкриття показників фінансової звітності малого бізнесу.

Методи дослідження. У процесі дослідження було прийнято комплекс методологічної системи, спрямованої на досягнення поставлених цілей і завдань. Зокрема, за допомогою діалектики та порівняння досліджено сутність фінансової звітності малого підприємства. Системний підхід до предмета дослідження застосовано до вивчення нормативно-правових норм та концептуальних засад фінансової звітності суб'єктів малого бізнесу. Використано методи аналізу, синтезу, дедукції та індукції для вивчення методики складання фінансової звітності. У процесі аналізу даних фінансової звітності та її застосування в управлінні застосовано метод елімінації, метод групування, метод порівняння, метод вибіркового спостереження, статистичний метод, метод факторного аналізу, Процес горизонтального та вертикального аналізу, який використовується для аналізу даних для фінансової звітності та її використання в управлінні. Для формування висновків використовуються прийоми абстрагування та узагальнення. Оформлено результати дослідження за допомогою графіків і таблиць.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне застосування отриманих результатів передбачає вдосконалення організації формування та складання, аналізу та аудиту фінансової звітності ТОВ «Дикий Захід». Реалізація рекомендацій, наданих під час роботи, сприятиме підвищенню ефективності аналізу фінансової звітності підприємства.

Продemonстровано практичне значення інформації, що міститься у фінансовій звітності суб'єктів малого підприємництва, для потреб управління. Удосконалені методи використання цієї інформації для управління підприємством.

Структура роботи. Робота включає: вступ, три розділи, висновок, перелік використаних документів та додатки. Робота викладена на 75-ти машинописних сторінках, ілюстрована 18-ма малюнками, 15-ма таблицями та 3-ма графіками. Список використаних матеріалів налічує 50 назв.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

1.1. Економічна суть суб'єктів малого бізнесу і їх значення у вітчизняній економіці

Основною мотивацією будь-якого підприємства чи організації, що здійснює господарську діяльність в ринкових умовах, незалежно від форми власності, є не лише утримання на ринку, а й прагнення максимізації прибутку. Сьогодні малий бізнес відіграє все більшу роль у зростанні національної економіки, сприяючи внутрішній конкуренції та розвитку підприємницької діяльності. Більшість розвинутих країн світу досягли успіхів у розвитку соціально-економічної сфери завдяки проактивній та виваженій національній політиці підтримки та розвитку малого бізнесу, який є основними двигунами економічного зростання та найважливішою частиною економіки.

Однак в економіці з'являється ряд підходів до малого бізнесу. Зазвичай під терміном «малий бізнес» розуміють підприємства, які суто орієнтовані на певну аудиторію та охоплюють сектор малого бізнесу. Оскільки на малих підприємствах не так багато працівників, вони часто мають тісні стосунки один з одним.

На думку З.С. Варналія: «мале підприємництво – це самостійна (що існує шляхом власних коштів), систематична інноваційна діяльність громадян-підприємців та малих підприємств, що діють на власний ризик з метою отримання підприємницького прибутку» [1].

Малий бізнес – це діяльність будь-якого малого підприємства, а також фізичних осіб з метою одержання прибутку.

Суб'єкти малого бізнесу характеризуються суттєвими перевагами: можливість прийняття гнучких оперативних управлінських рішень, підтримка зайнятості населення та створення робочих місць, невеликі початкові інвестиції для створення бізнесу, інноваційна економічна діяльність, допоміжні функції управління, пов'язані з більшими підприємствами. Малі підприємства мають великий вплив на

насичення ринку з точки зору кількості та якості товарів широкого вжитку, що, безумовно, сприяє розвитку технічного прогресу.

Малий бізнес займає особливо важливе місце в економіці кожної країни та вважається найбільш соціально важливим, перспективним та інноваційним способом ведення бізнесу. У країнах Європейського союзу існує понад 20 мільйонів малих і середніх підприємств, а їхнє виробництво ВВП становить більш ніж половина загального ВВП, кількість малих підприємств забезпечує роботу близько 70% від загального числа зайнятого населення ЄС. У Євросоюзі на малі та середні підприємства припадає 99% усіх підприємств, що забезпечує роботою 65 млн осіб. Найбільше малих підприємств у торгівлі, будівництві та харчовій промисловості. В Україні, за статистикою, частка малого бізнесу становить 95%, з них 81% – мікропідприємства.

Виникнення терміну «малий бізнес» пов'язане з міністром економіки Великої Британії М. Міланом, який використав поняття «малий бізнес» у своїй доповіді «Про промисловий і фінансовий стан Великої Британії» 1931 року. В Україні поняття «мале підприємство» було введено в 1991 році.

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», визначає критерії визнання «мікропідприємство», «мале підприємство», «середнє підприємство», «велике підприємництво» [37].

Так, наприклад, згідно з ч. 1 ст. 55 Господарського кодексу України визначено, що «суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізують господарські можливості (сукупність господарських прав та обов'язків), володіють самостійним майном і здійснюють самоконтроль у межах цієї норми, обов'язок відповідати майном, крім випадків, встановлених законом» [7].

Мале підприємство поряд з іншими видами підприємств та формами приватного підприємництва (мікропідприємство, приватний підприємець) належить до малих форм господарювання. При цьому мале підприємство не є організаційно-

правовою формою, такою як, наприклад, товариство з обмеженою відповідальністю чи приватне акціонерне товариство, а характеризує лише розміри підприємства, які визначають переліком критеріїв, відповідно до яких підприємство може бути віднесено до малих. Відповідно до національного законодавства, критерії відповідності суб'єктів малого вітчизняного підприємництва наведені на рис. 1.1.

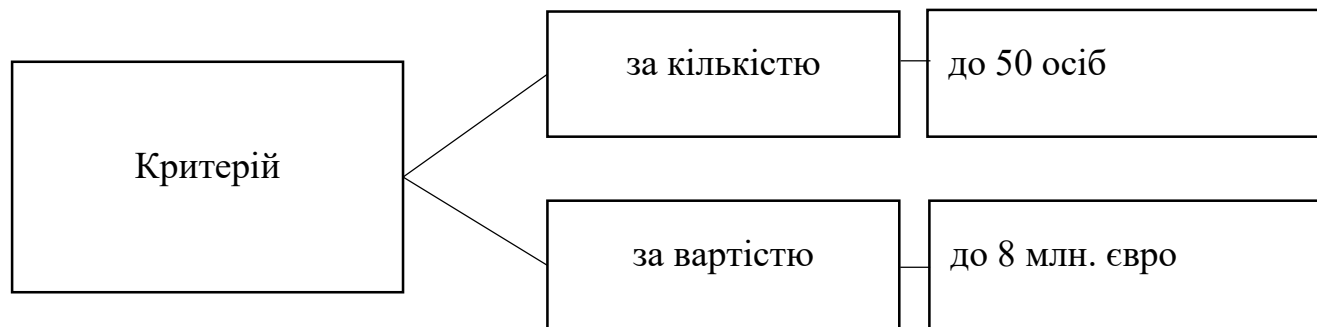

Рис. 1.1. Критерії віднесення суб'єктів до малого підприємництва

Критерії визначення розміру бізнесу регулюються Законом України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [12].

В Господарському кодексі України, як і згідно з Законом всі суб'єкти підприємницької діяльності можна поділити на три категорії: малі, середні та великі. Основними критеріями цієї класифікації є чисельність працівників і річний дохід будь-якої діяльності.

Крім того, в групі суб'єктів малого підприємництва є ще одна підгрупа суб'єкти мікро підприємництва. В статті 55 Господарського кодексу України наведено чіткий перелік таких суб'єктів, які є суб'єктами малого підприємництва.

У таблиці 1.1 наведено показники, за якими визначається категорія підприємства. Критеріями віднесення підприємств до категорії за розміром є: розмір активів, продажі компанії та середня кількість працівників.

Таблиця 1.1

Класифікація підприємств залежно від показників

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»				Господарський кодекс	
Тип підприємства	Вартість активів	Дохід реалізованої продукції	Середня кількість працівників	Річний дохід від будь-якої діяльності	Чисельність працівників за звітний період
Мікро	До 350 тис. євро	До 700 тис. євро	До 10 осіб	До 2 млн. євро	До 10 осіб
Малі	До 4 млн. євро	До 8 млн. євро	До 50 осіб	До 10 млн. євро	До 50 осіб
Середні	До 20 млн. євро	До 40 млн. євро	До 250 осіб	До 50 млн. євро	До 250 осіб
Великі	Понад 20млн. євро	Понад 40 млн. євро	Понад 250 осіб	Понад 50 млн. євро	Понад 250 осіб

У той же час слід звернути увагу на наступні моменти:

- тип компанії, визначений на основі даних річної фінансової звітності за рік, що передує звітному;
- змінюємо категорію бізнесу, якщо протягом двох років підприємство не відповідає критеріям відповідної категорії підприємств.

Визначити, до якої категорії належить кожен конкретний бізнес, дуже просто. Балансова вартість активу відображається в балансі підприємства, що є однією з обов'язкових форм фінансової звітності (рядок 1300). Таким чином, якщо балансова вартість активів компанії перевищує 350 000 євро і менше 4 млн євро.

Другим критерієм віднесення підприємства до малого є розмір його річного доходу, який має становити від 0,7 до 8 мільйонів євро.

Законодавці мали рацію, вирішивши віднести бізнес до певної категорії вартісних критеріїв, оскільки нестабільність валюти країни постійно вимагатиме внесення змін до відповідних законів. Євро, своєю чергою, є стабільною грошовою одиницею, тому стандарти, встановлені в євро, можуть використовуватися тривалий час без змін.

Що стосується третьої критерії, то це не величина, а поділ підприємств за кількістю зайнятих. З точки зору кількості працівників, малим підприємством є підприємство із середньою чисельністю зареєстрованих працівників від 10 до 50 осіб.

Слід розуміти, що в деяких випадках неможливо віднести бізнес до якоїсь окремої категорії за всіма трьома критеріями одночасно. Таким чином, закон говорить: підприємство має одночасно відповідати двом із трьох критеріїв, щоб потрапити до певної категорії. Так, наприклад, бізнес може мати активи 3 млн євро (категорія – малий бізнес), річний дохід 7 млн євро (категорія – малий бізнес), але при цьому мати 80 співробітників (категорія – середній бізнес). Але, незважаючи на наявність понад 50 співробітників, підприємство все ще класифікується як малий бізнес, оскільки є два критерії, які кваліфікуються як малий бізнес.

Суб'єкти малого підприємництва мають багато переваг, перш за все, це статутний капітал, який може починатися від 1000,00 грн., створюються нові робочі місця, такі підприємства можуть швидше реагувати на потреби споживачів. В той самий час малий бізнес має і недоліки, він дуже нестабільний, залежить від змін в економіці, має обмежені фінансові ресурси, а також залежить від рівня інфляції.

Підтримка державою розвитку малого підприємництва безпосередньо впливає на покращення ситуації в інших сферах національної економіки. Малі підприємства мають обмежені власні кошти та потребують залучення кредитних ресурсів для розширення виробництва та надання послуг, що позитивно впливає на розвиток національної банківської та кредитної галузей. Для стабільного розвитку та розширення діяльності малі підприємства потребують значно менше інвестиційних ресурсів, ніж великі, не потребують великих капітальних вкладень, але характеризуються швидшою оборотністю капіталу та забезпечують розвиток науково-технічного прогресу.

Малі підприємства відіграють важливу роль в економічному розвитку. Ця роль включає, що суб'єкти малого підприємництва є важелями зміни структури економіки. Для них головною мотивацією є можливість отримання прибутку. У зв'язку з цим вони планомірно спрямовують свої дії на розвиток перспективних напрямків господарської діяльності: продуктивність може перевищувати середні показники; зростання суб'єктів малого підприємництва створює «живильне середовище» для конкуренції. Забезпечуючи розробку перспективної продукції, підприємець сприяє більш швидкому оновленню технологічної та технічної бази, а також номенклатури

продукції підприємства. суб'єкти малого підприємництва можна розглядати як каталізатори економічного розвитку, що мають суттєвий вплив на структурну перебудову економіки, збільшення обсягів виробництва та надання послуг, підвищення рівня попиту та пропозиції тощо.

Переваги та недоліки розвитку малого бізнесу наведено у табл. 1.2

Таблиця 1.2

Плюси та мінуси розвитку малого бізнесу

Плюси	Мінуси
Для бізнесу	
— висока гнучкість виробництва — скоротити кількість управлінських структур — швидко приймати рішення — має високу швидкість обертання капіталу — швидке реагування на мінливі умови ринку — злагоджена співпраця з великими та середніми підприємствами	— обмежений асортимент продукції та обслуговування — підвищений ризик банкрутства — чутливість до впливу фінансової кризи — постійна адаптація до ринкових умов — обмеженість фінансових ресурсів — незначні можливості розширення бізнесу — обмеженість кредитних ресурсів значною мірою залежить від рівня державної підтримки
Для держави	
— зростає зайнятість населення — збільшилася кількість власників — збільшується кількість суб'єктів ринку — ринок швидко насичується товарами та послугами — доходи від податків та зборів — створюється більше робочих місць — робота в неперспективних галузях — збалансованість галузей народного господарства — посилення конкуренції	— надавати податкові пільги, ліцензії, підприємницькі кредити — зростає кількість підприємств-банкрутів — збільшення державних витрат на інформацію, документи та техніку, фінанси і кредити, інвестиційна підтримка малого підприємництва

Окрім макроекономічних наслідків малого бізнесу, слід також звернути увагу на мікроекономічні наслідки можливих переваг створення суб'єкта малого підприємництва. Вони повинні включати наступне: економічні та виробничі переваги (показує, що цей ринок є гнучким і динамічним, здатним швидко пристосовуватися до мінливих обставин); соціально-економічні переваги (розв'язує деякі соціальні проблеми, створюються нові робочі місця); інституційні переваги (доступ до малого бізнесу є відкритим для громадян України); психосоціальні переваги (сприятливі

умови для започаткування малого бізнесу).

1.2. Нормативно-правове регулювання та особливості організації обліку і аналізу на підприємствах малого бізнесу

Складання фінансової звітності для суб'єктів малого підприємництва базується на певних концептуальних засадах. Так, наприклад, у концептуальній основі фінансової звітності зрозуміло, що оскільки фінансові звіти готуються багатьма суб'єктами господарювання та надаються зовнішнім користувачам у різних країнах світу, вони можуть виглядати схожими, але відрізнятися одна від одної. З метою зменшення цих відмінностей шляхом гармонізації нормативних вимог, стандартів і процедур бухгалтерського обліку розроблено відповідні засади, які слід враховувати при складанні фінансової звітності суб'єктів малого бізнесу. Ці принципи також враховуються в процесі нормативно-правового регулювання фінансової звітності.

Перш ніж розглядати особливості фінансової звітності малого бізнесу, майте на увазі, що до неї можна підійти двома способами. Правове регулювання можна досліджувати з точки зору правової дії нормативно-правових актів, що регулюють порядок фінансової звітності. У цьому випадку вся система нормативно-правових актів виглядає приблизно так (див. рис. 1.2).

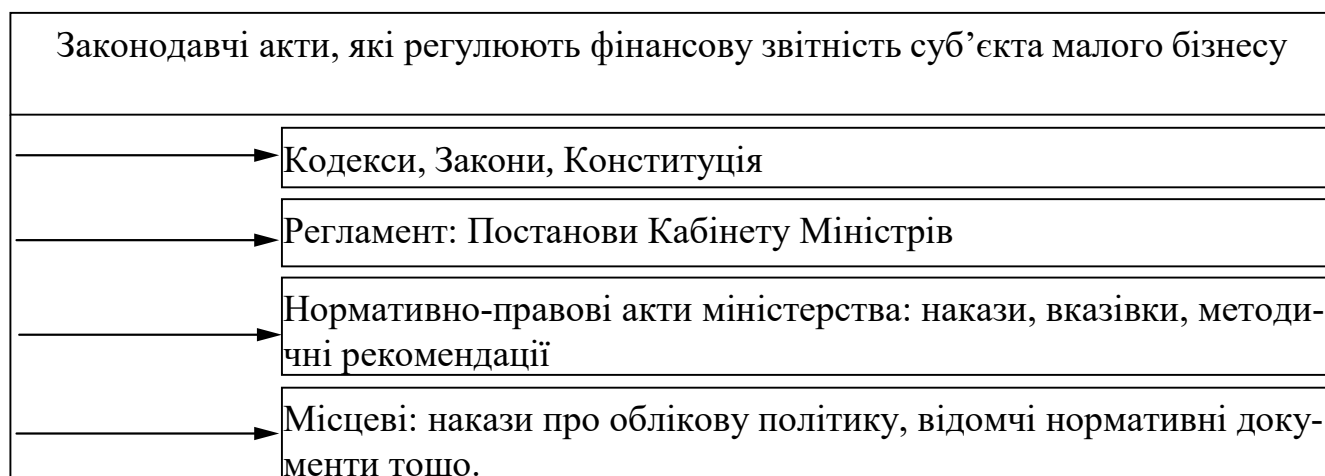

Рис. 1.2. Обсяг юридичної сили нормативно-правових актів, що регулюють фінансову звітність малого підприємства

Крім того, можна використати альтернативну методологію замість тієї, що зображена на рис. 1.2. Цей альтернативний підхід також буде візуально представлено на рис. 1.3.

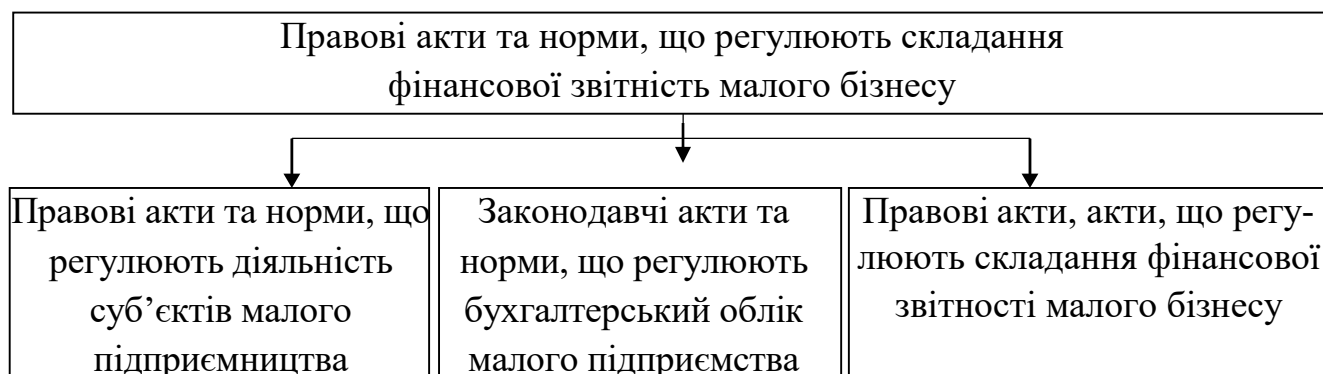

Рис. 1.3. Групування нормативно-правових актів, що регулюють складання фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва за змістом

Стаття 13 Конституції України гарантує захист прав власності та господарювання, наголошуючи при цьому на соціальному аспекті економіки. Крім того, стаття 42 цієї ж Конституції гарантує всім особам право на законну підприємницьку діяльність [25]. Тобто суб'єктом малого підприємництва в Україні може стати будь-хто.

Незважаючи на те, що Цивільний кодекс України не вимагає обов'язкової звітності малого бізнесу, він забезпечує основу для довірливих відносин, які регулюють господарські операції та відповідний облік. Крім того, Кодекс закріплює порядок реєстрації юридичних та фізичних осіб, які займаються підприємницькою діяльністю [48]. Для цього також діє Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» [14].

Податкове законодавство України відіграє важливу роль у системі діяльності суб'єктів малого підприємництва та складанні ними фінансової звітності [35]. Його норми передбачають як і єдину систему оподаткування можуть обирати суб'єкти господарювання, так і спрощену систему оподаткування, так методи так і умови агрегування податків та звітності.

Господарський кодекс України спрямований на забезпечення розвитку підприємницької діяльності підприємств, розвиток та підвищення ефективності виробництва, його соціальна спрямованість відповідає вимогам Конституції України. Гармонізація з іншими економічними системами. Крім того, він встановлює критерії віднесення суб'єктів господарювання до малих. Господарський кодекс України визначає основи господарювання в Україні, закріплює загальні засади підприємницької діяльності та регулює господарські відносини, що виникають між суб'єктами господарювання, а також між ними та іншими суб'єктами господарювання під час організації та провадження господарської діяльності.

Відповідно до п. 8 ст. 19 Господарського кодексу України передбачено, що всі суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва, зобов'язані вести основний (оперативний) облік результатів своєї діяльності, складати і подавати статистичну інформацію та інші передбачені законодавством дані відповідно до законодавства, а також вести бухгалтерський облік відповідно до законодавства та подавати фінансову звітність (крім громадян України, іноземців та іноземців, зареєстрованих відповідно до закону як підприємці, та осіб без громадянства)[7].

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначає правові засади ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності, регулювання та організації обліку в Україні. Статтею 3 закону визначено, що метою бухгалтерської інформації є надання користувачам інформації про результати діяльності, рух грошових коштів та фінансовий стан підприємства для прийняття рішень [12].

У процесі ведення бухгалтерського обліку суб'єкти малого підприємництва використовують такий нормативний документ – Рекомендації щодо методики застосування реєстру бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва, затверджені наказом Міністерства фінансів України [15];

У статті 11 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» передбачено, що для суб'єктів малого підприємництва національні положення (стандарт) включають скорочену фінансову звітність за показниками до складу балансу та звітності про фінансові результати [12].

Найважливішим нормативно-правовим актом, який регулює складання фінансової звітності малого підприємства, є Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансова звітність малого підприємства» [29].

Суб'єкти малого бізнесу, які вправі застосовувати спрощений облік і бути не зареєстрованими як платники ПДВ, можуть систематизувати відомості, що містяться в основних документах для обліку, у реєстрі бухгалтерського обліку без використання подвійного запису.

За правилами статті 13 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» констатовано, що календарний рік є звітним періодом для складання звітності [12]. Періодичні звіти складаються щоквартально і містять наростаючим підсумком з початку звітного року. Фінансова звітність подається підприємствами до органів державної податкової служби України та до інших органів державного управління, у визначені строки подання.

Складання фінансової звітності суб'єктами малого підприємництва регулюється іншими нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку (наприклад, П(С)БО 15 «Доходи», що визначає методичні правила формування в бухгалтерському обліку інформації про результати діяльності компаній та їх розкриття у фінансовій звітності [16], а Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» визначає методичні правила формування інформації про витрати підприємства в бухгалтерському обліку та їх розкриття у фінансовій звітності) [17], План рахунків бухгалтерського обліку основних засобів, зобов'язань та господарської діяльності підприємств і організацій [34], Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку основних засобів, зобов'язань і господарської діяльності підприємств і організацій [21].

Підсумовуючи законодавчі та нормативні акти щодо порядку складання та подання фінансової звітності суб'єктами малого бізнесу, наведемо їх у формі табл. 1.3

Таблиця 1.3

Законодавчі та нормативні акти, що регулюють порядок складання та подання фінансової звітності малими суб'єктами суб'єктами малого бізнесу

№ з/п	Нормативне джерело	Питання, що розкривається
1	Конституція України [25]	Закон визначає загальні умови ведення бізнесу і має вищу юридичну силу
2.	Господарський кодекс України [7]	Кодекс визначає критерії віднесення суб'єктів малого підприємництва та встановлює обов'язковість подання фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва.
3.	Цивільний кодекс України [48]	Кодекс регулює договірні правовідносини, визначає умови реєстрації фізичних осіб як підприємців та юридичних осіб
4.	Податковий кодекс України [35]	Кодекс визначає принципи оподаткування малого бізнесу, а також порядок подання фінансової звітності та податкової звітності
5.	Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» [14]	Закон регулює процедуру реєстрації юридичних та фізичних осіб-підприємців, які відносяться до категорії малих
6.	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [12]	Визначає мету, склад і принципи фінансової звітності та вимоги до бухгалтерського обліку та розкриває її елементи, визначає організаційні процеси для бухгалтерського обліку та фінансової звітності в малому бізнесі .
7.	Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку [15]	Визначають порядок застосування суб'єктами малого підприємництва реєстрів бухгалтерського обліку

Слід зазначити, що державне нормативно-правове забезпечення малого підприємництва є задовільним і потребує постійного вдосконалення та вдосконалення відповідно до вимог часу та змін в економіці. Підтримка підприємництва на регіональному рівні дозволить вирішити низку дрібних проблем бізнесу, що в кінцевому результаті призведе до скорочення частки тіньової економіки в економіці, зменшення частки збиткових підприємств, підвищення інвестиційної привабливості малих підприємств тощо.

1.3. Визнання та оцінка доходів і витрат основної діяльності суб'єктів малого бізнесу

В умовах переходу України до ринкової економіки, що характеризується динамізмом, реформами, добре налагодженими інституціями, покращенням соціально-економічного розвитку, визначення понять «дохід» і «витрати» є необхідною умовою діяльності кожного підприємства, стаючи все більш і більш актуальними.

Облік витрат і доходів господарської діяльності – це підсистема інформаційної системи підприємства, основна роль якої полягає в зборі, обробці та наданні інформації для забезпечення виконання всіх інших функцій управління підприємством – управління, маркетингу, аналізу, контролю. інформації про стан, характер і результати господарської діяльності, що відображає та узагальнює господарські операції господарської діяльності в єдиному грошовому вимірнику.

Термін «дохід» — це надходження активів внаслідок певної діяльності. Фінансовий стан кожного суб'єкта господарювання характеризується тим, як розміщені його кошти та звідки вони надходять. Дохід позиціонується як одна з основних широких категорій фінансово-господарської діяльності. Згідно із законодавством України всі суб'єкти здійснюють свою діяльність з метою отримання прибутку.

Отримання доходу є свідченням того, що продукція компанії знаходить клієнтів і відповідає потребам ринку та іншим технічним характеристикам і вимогам до продуктивності. Отримання прибутку підприємством свідчить про його фінансову спроможність за умови, що отриманий дохід перевищує понесені витрати. В Україні є такі види діяльності, які наведені на рис. 1.4.

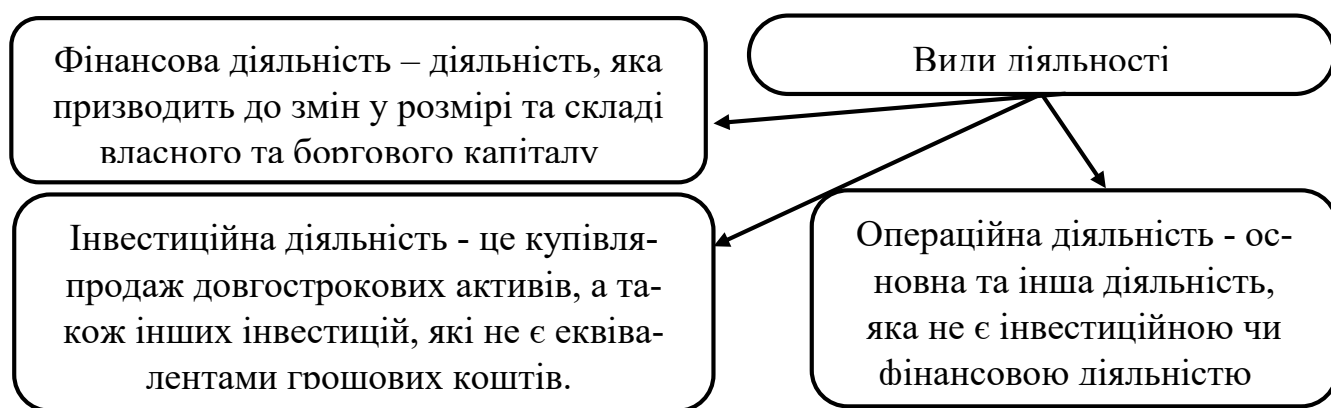

Рис. 1.4. Види діяльності підприємства та їх характеристика

Безсумнівно, розвиток вищевказаних видів діяльності сприяє встановленню конкуренції, економії та раціональному використанню матеріальних, нематеріальних і трудових ресурсів, а також сильній, потужній мотивації, потужній для заохочення покупців. В результаті їх реалізації компанія отримує різні переваги, як показано на рис. 1.5.

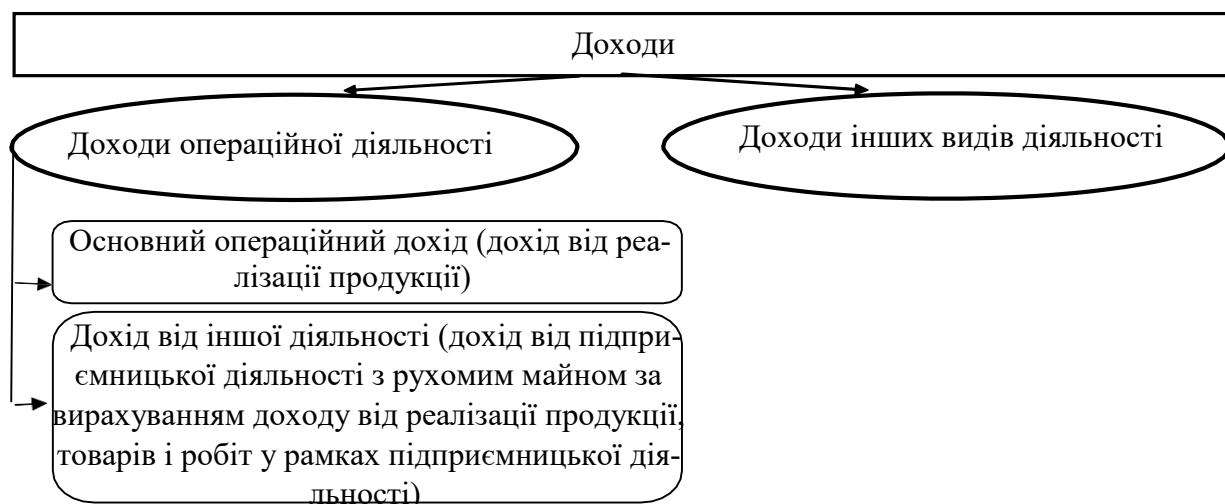

Рис. 1.5. Поділ доходів підприємства залежно від видів діяльності

У нашій країні питання, пов'язані з визнанням, визначенням та обліком доходів і витрат, регулюються законодавством і системою стандартів бухгалтерського обліку. Дохід визнається, коли суму доходу можна достовірно визначити та коли активи збільшуються, а зобов'язання зменшуються. Критерії визнання доходу наведено в П(С)БО 15 «Дохід» [16].

Відповідно до П(С)БО 15 «Дохід» визнаний у бухгалтерському обліку дохід класифікується за такими групами:

- доходи (надходження) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- чистий дохід реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);
- інші операційні прибутки;
- фінансові надходження;
- інші прибутки.

Дохід реалізованої продукції - сукупний дохід від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг без вирахування наданих знижок, раніше реалізованих доходів та непрямих податків (ПДВ, акцизного збору тощо).

Чистий дохід від реалізації продукції визначається за вирахуванням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг за вирахуванням отриманих знижок, цінової вартості доходу від попереднього продажу, доходу за основним договором та податків і зборів.

До складу інших операційних доходів входить сума інших доходів від господарської діяльності підприємства, крім чистого доходу реалізованої продукції, а саме: доходи від операційної оренди активів, погашення раніше списаних активів; дохід від курсової різниці; дохід від плати за користування; процентний дохід на залишки коштів на банківських поточних рахунках; дохід від продажу оборотних активів (за винятком фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу та групи вибуття тощо.

Фінансовий дохід включає дивіденди, проценти та інші доходи від фінансових інвестицій (крім доходів, що обліковуються за методом участі в капіталі).

До інших доходів, належать доходи від продажу фінансових інвестицій, неопераційні доходи від курсової різниці та інші доходи, отримані в процесі господарської діяльності, яка не має відношення до операційної діяльності підприємства.

Хоча українське податкове законодавство та П(С)БО 15 «Дохід» мають однакові умови визнання доходу, а точніше – переходу права власності на товари, слід зазначити, що стаття 8 П(С)БО 15 «Дохід», також передбачає критерії визнання доходу, які мають бути виконані одночасно:

- ризики та винагороди, які мають право власності на продукти (товари, інші активи), переходять до покупця;
- підприємство більше не продовжує керувати та контролювати продану продукцію (товари, інші активи);
- сума доходу (доходу) може бути достовірно встановлена;
- певність, що ця діяльність збільшить економічні вигоди компанії, і що витрати, пов'язані з цією діяльністю, можуть бути надійно виміряні .

Якщо дохід (виручку) від надання послуги неможливо достовірно визначити, він відображається в сумі визначених витрат, які необхідно відшкодувати.

Сьогодні поняття «витрати» є надзвичайно важливим для всіх суб'єктів господарювання, а також для цілих країн. Обсяг витрат є основним резервом зростання прибутку підприємства.

Поняття «собівартість» наведено в П(С)БО 16 «Витрати», де зазначено, що собівартість — це зменшення або втрата економічної вигоди у вигляді ліквідації активу або збільшення зобов'язання [17] (див. табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Класифікація витрат в бухгалтерському обліку

Класифікаційна ознака	Види
Види діяльності	витрати, понесені в процесі експлуатації приміщення діяльності; витрати, понесені під час інвестиційної діяльності; витрати, понесені у зв'язку з процесом працювати
Економічний зміст(елементами витрат)	витрати на матеріали; витрати на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; амортизація; інші.
Відносно виробничого процесу	основні; накладні.
Про умови розрахунку ціни	прямі; непрямі.
Порівняно зі звітним періодом	собівартість поточного періоду; витрати за попередній період; вартість майбутнього періоду.
Згідно центрів відповідальності	витрати виробництва; витрати цеху, дільниці; витрати функціональних послуг.
За режимом відображення у звіті	споживання (витрати протягом звітного періоду); відсутність споживання (вартість майбутніх періодів).
За ступенем обсягу діяльності	змінні; постійні.
За складом	моноелементні; комбінування.

Витрати операційної діяльності – це виражені в грошовій формі витрати на оплату праці, матеріали, нематеріальні активи та фінансові ресурси для здійснення операційної діяльності. Найважливішою з перерахованих витрат є витрати операційної діяльності, які найбільш повно розкривають сферу господарської діяльності. Операційні витрати часто називають бізнес-витратами. Поняття «собівартість»

найбільш тісно пов'язане з операційною діяльністю. Виробнича собівартість – це грошовий вираз витрат на виробництво та реалізацію продукту. Собівартість використовується для ефективності економічних заходів економії та формування цін, контролю використання ресурсів. Зниження собівартості є основним джерелом примноження прибутку.

Операційні витрати поділяються на ті, що включаються до собівартості виробництва продукції, і не включаються до собівартості продукції (див. рис. 1.6).

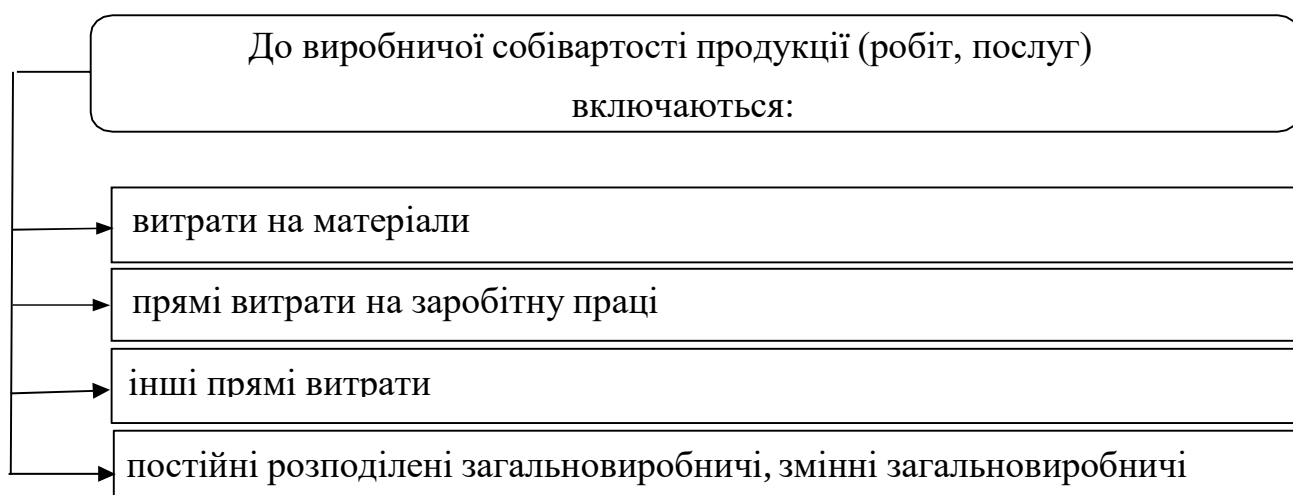

Рис. 1.6. Поділ витрат, що входять до собівартості

До складу прямих матеріальних витрат входять вартість основних матеріалів і виробничої основи, покупних напівфабрикатів, допоміжних матеріалів та інших матеріалів, що відносяться на об'єкт витрат, певні винагороди. Вартість прямих матеріалів зменшує вартість вторинних відходів, отриманих у процесі виробництва.

Витрати на оплату праці включають заробітну плату та інші виплати працівникам, які виробляють продукцію, надають послуги або виконують роботи.

До інших прямих витрат відносяться всі інші виробничі витрати, пов'язані з окремими об'єктами витрат, а також відрахування на соціальні заходи, орендна плата та земельні паї, втрати від браку, амортизація.

Відповідно до вимог чинних положень (стандартів) бухгалтерського обліку до складу загальновиробничих витрат включаються: витрати на управління виробництвом, амортизація спільних основних засобів, амортизація спільних нематеріальних активів, плата за технічне обслуговування, експлуатацію та ремонт, страхові

внески, операційна оренда. Основні засоби, інші необоротні активи загальнови-робничого призначення, витрати на освітлення, опалення, водовідведення, водопоста-чання та інші витрати на утримання промислових установок, витрати на охорону праці, техніку безпеки та навколишнього середовища та інші витрати.

Витрати визнаються як поточні витрати, коли визнається дохід. Витрати, які ми не можемо безпосередньо віднести до доходу за період, слід відображати як ви-трати в тому обліковому періоді, в якому вони були понесені.

Відповідно до П(с)БО 16 «Витрати» не визнаються витратами та не включа-ються до фінансової звітності:

- аванс за товарно-матеріальні цінності, роботи, послуги;
- платежі, що здійснюються за договорами комісії, агентськими договорами та іншими подібними договорами на користь довіритель, принципалів тощо;
- погашення отриманих позик;
- зменшення інших активів або збільшення зобов'язань, що не відповідають ознакам, описаним у П(с)БО 16 «Витрати»;
- зменшення власного капіталу витратами.

Національний принцип відповідності витрат і доходів нарахування більш ак-туальний для показників фінансової звітності. Для визначення фінансових резуль-татів за звітний період необхідно порівняти доходи у звітному періоді з витратами, витраченими на отримання цих доходів. Також доходи та витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності по мірі їх виникнення, незалежно від того, коли гроші отримані чи виплачені.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО БІЗНЕСУ ТОВ «ДИКИЙ ЗАХІД»

2.1. Організація обліку діяльності суб'єкта малого бізнесу

Предметом роботи є малий бізнес, організаційно-правова форма якого – товариство з обмеженою відповідальністю. Товариством з обмеженою відповідальністю є підприємство, установчими документами якого, визначається розмір статутного фонду.

Відповідно до статуту повна юридична назва підприємства – Товариство з обмеженою відповідальністю «Дикий Захід» (скорочена назва – ТОВ «Дикий Захід»). Підприємство пройшло державну реєстрацію у 2006 році (26.10.2006 р.) і на даний час накопичило значний досвід у сфері своєї діяльності, яка не змінювалася впродовж всього періоду існування.

Підприємство створено з метою провадження виробничо-господарської діяльності на благо суспільства, отримання прибутку та задоволення потреб засновників та членів трудового колективу на основі цього.

Організаційно-правова форма – товариство з обмеженою відповідальністю.

Форма власності – приватна.

Товариство з Обмеженою Відповідальністю «Дикий Захід» – є суб'єктом господарювання, що діє на принципах самоокупності. Товариство в основному надає рекламні послуги населенню, а саме: надання поліграфічних послуг, дизайн, посередництво у розміщенні реклами на засобах масової інформації, виробництво, виготовлення і розміщення візуальної реклами, рекламна діяльність. Серед зазначених у виписці з держреєстру такі операції:

- 73.11 Рекламні агентства;
- 25.99 Виробництво інших готових металевих виробів;
- 46.19 Діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту;
- 58.19 Інші види видавничої діяльності;
- 73.12 Посередництво в розміщенні оголошень у ЗМІ ;
- 74.10 Спеціалізована діяльність із дизайну.

Підприємство, яке веде фінансовий облік (бухгалтерський облік), керує та розпоряджається результатами своєї діяльності, зберігає фінансову, адміністративну, податкову та статистичну звітність і надає її засновнику або установі, уповноваженому ним органу та органам державного управління.

Відповідно до положень чинного законодавства підприємства обирають форму бухгалтерського обліку, підлягають коригуванню облікової політики та визначаються Положенням про облікову політику. Організація облікового процесу на малому підприємстві починається з облікової політики щодо визначення цілей бухгалтерського обліку. Наказ зобов'язує компанії дотримуватись єдиного підходу до відображення господарських операцій та забезпечувати своєчасне надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності. Наказ про облікову політику затверджує перелік основних документів бухгалтерського обліку, які використовуються підприємствами у фактичній діяльності та офіційно затверджені відповідними державними органами, а також форму основних документів бухгалтерського обліку (зведених основних документів), які використовуються підприємствами у фактичній діяльності, але не затверджена відповідними державними органами.

Також наказом затверджено робочий план рахунків використання рахунків першого, другого та третього рівнів, уточнено основні положення щодо проведення інвентаризації активів та зобов'язань. Наказ також стосується принципів і методів бухгалтерського обліку для окремих активів і господарських операцій, характеристик виправлення помилок і змін у фінансових звітах.

Для вдосконалення організації бухгалтерського обліку в Наказі про облікову політику рекомендовано:

- скласти відповідні додатки, зазначені в наказі (у додатках надати робочий план бухгалтерського обліку, схему документообігу, перелік застосовуваних облікових реєстрів);
- послідовність побудови облікової політики (розділи управлінського та податкового обліку створюються окремо).

Основні етапи облікового процесу наступні див. рис. 2.1.

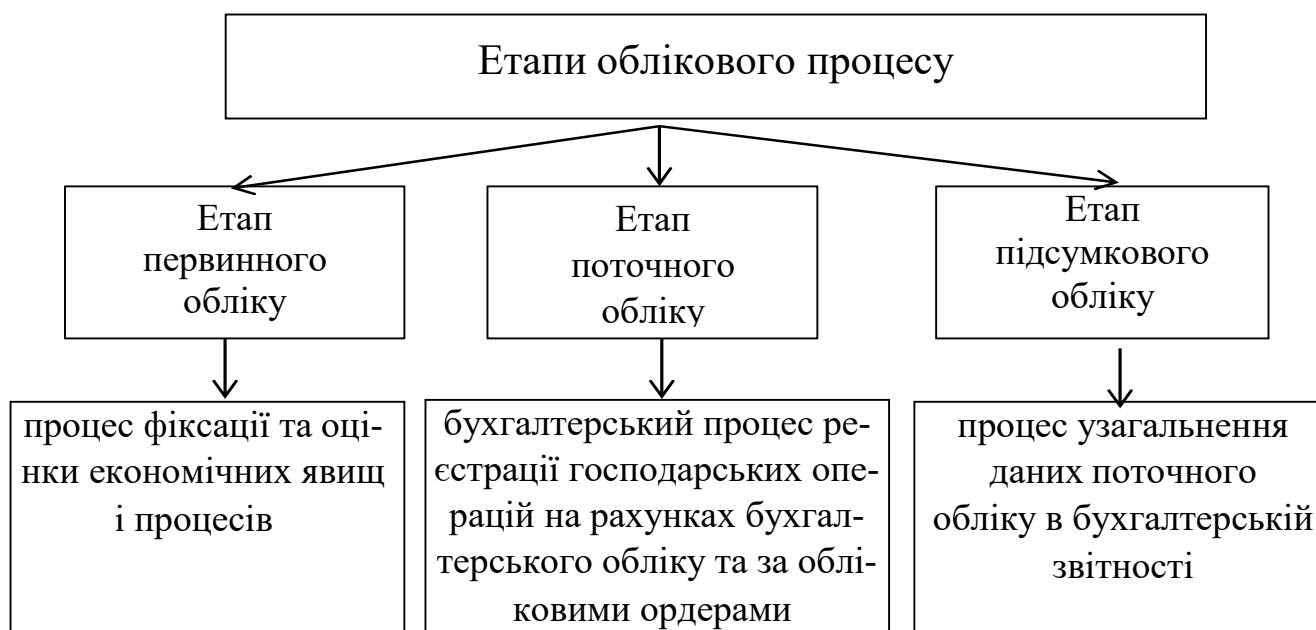

Рис. 2.1. Елементи облікового процесу

Фінансово-господарська діяльність підприємства здійснюється відповідно до законів, нормативних актів, правил місцевих органів влади та чинного керівництва та нормативно-правових актів України.

Також важливо, щоб бухгалтерський та податковий облік ТОВ «Дикий Захід» здійснювався відповідно до закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [12]. За організацію бухгалтерського обліку та дотримання законодавства при здійсненні господарської діяльності несуть відповідальність керівники підприємства та головні бухгалтери.

Компанією ТОВ «Дикий Захід» керує її власник, який одночасно є директором організації. Директор самостійно визначає структуру управління підприємством та навчає його працівників, до компетенції входять: вносити зміни та доповнення до Статуту; затверджує програму діяльності товариства та звітує про її виконання; справу про припинення бізнесу тощо. Керівник також несе відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення відображення правдивості всієї господарської діяльності в основних документах, зберігання оброблених документів, реєстрів і звітів протягом визначеного періоду, але не менше трьох років.

Бухгалтерська служба, відповідальна за ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, виконує функції головного бухгалтера та бухгалтера, веде операції в бухгалтерському та податковому обліку, складає бухгалтерську звітність. Відповідно, бухгалтерський облік на підприємстві веде бухгалтер, на якого покладено такі функції:

- здійснювати фінансові, матеріальні, виробничо-економічні розрахунки та баланси, використовуючи для цього комп'ютеризовані ІТ-ресурси та системи та засоби;
- облік коштів, фондів, послуг, матеріалів, облік собівартості надання послуг;
- звірка рахунків і одиниць обліку, складання початкових і пробних розрахунків, облік виробничих, адміністративних, організаційно-господарських та інших витрат для планово-прецизійних цілей;
- переглядати чернеткові статті у файлі остаточного розрахунку;
- готувати дані та форми документів для розрахунків з банками;
- вести інвентарні відомості, довіреності, рахунки-фактури, облігаційні листи, поручителів тощо. ;
- здійснювати оплату матеріалів, комунальних та інших послуг;
- співпраця з митницею, податковою, казначейством, торгівлею, посередниками та іншими клієнтами;
- нараховувати заробітну плату, перераховувати кошти за виконану роботу, виплачувати інші суми працівникам, громадянам та юридичним особам згідно з нормами, встановленими чинним господарським законодавством;
- виконувати службові обов'язки окремо від своїх безпосередніх керівників.

Слід зазначити, що бухгалтерський облік ведеться централізовано. Для ведення обліку було обрано комп'ютеризовану форму для реєстрації всіх господарських операцій обрано програми «1С-Бухгалтерія та Медок». Найпозитивнішим моментом є те, що програму 1С-Бухгалтерія можна повністю налаштувати під вашу

компанію. Програма спрямована на автоматизацію бухгалтерського та податкового обліку шляхом підготовки звітності для контролюючого органу. З його допомогою в повному обсязі ведеться бухгалтерський облік підприємства та отримуються звіти: оборотні відомості по рахунках, баланси та звіти про фінансові результати.

Перед використанням програми бухгалтерія повинна перевірити основні документи на наявність усіх обов'язкових реквізитів, підпис особи, відповідальної за оформлення господарської операції, математичну перевірку показників. Всі документи здаються в бухгалтерію для відображення господарських операцій в основних документах. Господарські операції підтверджуються письмово і є основою бухгалтерського обліку.

У ТОВ «Дикий Захід» ведеться автоматична система обліку, тому всі документи реєструються автоматично (за допомогою програм 1С-Бухгалтерія та Медок).

За допомогою програми «1С-Бухгалтерія» виконується комп'ютеризоване ведення бухгалтерського обліку підприємства з отриманням звітності: відомості про операційні залишки на рахунках, бухгалтерських балансах і фінансовій звітності. Використання на ТОВ «Дикий Захід» програми, дає бухгалтеру безліч можливостей (див. табл. 2.1), значно спрощує роботу бухгалтера та економить час.

Таблиця 2.1

Функціональні можливості програми «1С-Бухгалтерія»

Аналітичний облік	Синтетичний облік
До 100 000 об'єктів обліку на кожен рахунок. Облікова картка для аналізу. Облік у грошових і натуральних одиницях. Картка для обліку руху грошей, що підлягають аналітичному обліку. Комплексний аналіз об'єктів обліку.	Шахова відомість Оборотно – сальдова відомість Карточка обліку руху коштів по рахунку Аналіз рахунку за період Звітність
Документи	Сервіс
Робити, зберігати та друкувати платіжні ваучери Копія платіжного документа Введення списку організацій - партнерів.	Система підтримки та вбудований редактор Надійне збереження страхових копій Архів доступний Вивантаження бази.

Особливістю автоматизованого обліку є повна автоматизація та систематизація обробки облікової інформації, а дані відображаються в обліку після вводу в інформаційну базу даних. Порядок ведення облікових записів на ТОВ «Дикий Захід»

при комп'ютерній формі обліку наведено в рис. 2.2.

Перед використанням програми бухгалтерія повинна перевірити основні документи на наявність усіх обов'язкових реквізитів, підпис особи, відповідальної за господарську діяльність, математичну перевірку показників. Після цього бухгалтері аналізують систему рахунків бухгалтерського обліку, що відображають господарські операції, і роблять відповідні записи у відповідній інформації для узагальнення інформації в основні бухгалтерські документи, а саме:

- 1,2 мс статус обліку накопиченої амортизації;
- 2,2-мс місяці розрахункової історії з працівниками;
- відомості про обороти рахунків 301, 311, 221, 3721, 39, 64 та ін. ;
- велика головна книга;
- бухгалтерські довідки.

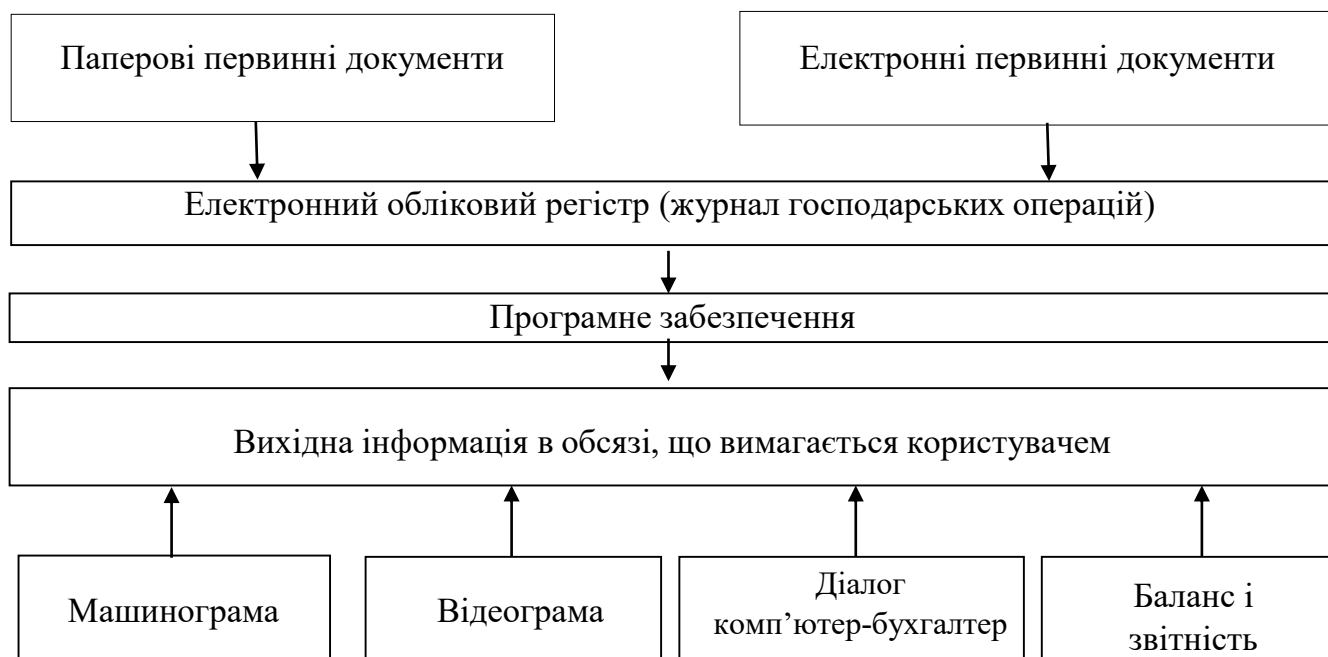

Рис. 2.2. Схема комп'ютерної форми бухгалтерського обліку на ТОВ «Дикий Захід»

Основними принципами комп'ютеризованого обліку є: хронологічний реєстр, що відповідає ряду реєстрів, розташованих систематично; накопичення та багаторазове використання даних; один зведений рахунок - кілька аналітичних рахунків. Автоматично отримувати інформацію про відхилення від встановлених норм, нормативів, завдань тощо. Отримувати звітні показники в режимі діалогу «людина-

комп'ютер». Дані відображені в системі рахунків, автоматично формують всі облікові регістри та форми звітності.

Складовими комп'ютеризованого обліку є: інформаційне, технологічне, програмне, організаційно-методичне забезпечення.

Облік на ТОВ «Дикий Захід», як ми вже вияснили ведеться у відповідності із застосуванням Плану рахунків бухгалтерського обліку та всі господарські операції підприємства оформляються відповідними підтверджуючими документами.

Бухгалтерські записи (кореспонденція рахунків) ведуться на основі інформації, наведеної у журналах фінансово-господарських операцій та основних бухгалтерських документах. Одночасно використовуються рахунки: облік основних засобів; облік фінансових інвестицій; рахунок капітальних інвестицій; облік запасів; облік грошових коштів; облік розрахунків з покупцями та замовниками; інша дебіторська заборгованість; облік постачальників і підрядників; облік заробітної плати; облік інших зобов'язань; рахунки власного капіталу; собівартість виробництва продукції (робіт, послуг); облік витрат і доходів за період; облік кінцевих фінансових результатів.

Кожен обліковий запис використовується для відстеження транзакцій для одного або кількох облікових записів, що використовуються. Сума кожної фінансової операції реєструється на обох рахунках одночасно. У першому випадку - списати номер рахунку в дебет рахунку, а в другому - з зарахуванням на кореспондентський рахунок і з номером того ж дебетового рахунку. В обох рахунках записи в графах відображаються за фінансово-господарськими операціями на підставі відомостей, наведених у журналах фінансово-господарських операцій та основних бухгалтерських документах.

Загальні елементи організації бухгалтерського обліку на підприємстві ТОВ «Дикий Захід» наведено в таблиці 2.2

Система бухгалтерського обліку на підприємстві ТОВ «Дикий Захід»

Класифікація ознак	Система бухгалтерського обліку на підприємстві ТОВ «Дикий Захід»
Система бухгалтерського обліку	Загальна система
Форма бухгалтерського обліку	Проста форма
Система оподаткування	Загальна система оподаткування (податок на прибуток 18%)
Форма оподаткування ПДВ	Платник податку на додану вартість за ставкою 20%
Регістри обліку	Журнал обліку господарських операцій та відомості з обліку розрахунків з оплати праці, з дебіторами та кредиторами та ін.
Ведення обліку	Комп'ютеризована система (використання програм 1С-Бухгалтерія та Медок)
План рахунків	План рахунків за спрощеною формою
Звітність	Фінансовий звіт суб'єктів малого підприємництва (ф.1-м, ф. 2-м)
Обліку витрат	Облік з використанням 8 класу або 9 класу рахунків
Структура бухгалтерської служби	Бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером

Отже, організація бухгалтерського обліку на ТОВ "Дикий Захід" відповідає вимогам законодавства, основні принципи якого відображені в Законах України та наказах про облікову політику.

2.2.Методика обліку діяльності суб'єкта малого бізнесу

На сьогоднішній день бухгалтерська організація, будь то малий бізнес або будь-який інший бізнес, вимагає налагодженої і чіткої системи обліку, звітності та контролю.

Бухгалтерський облік є обов'язковим. Усі звіти, які використовують грошові вимірники, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку. Облік повинен бути максимально простим і коротким, тому що на цих підприємствах не вистачає працівників, щоб вести облік кожного відділу окремо.

Облік підприємств, установ та організацій ведеться безперервно з моменту реєстрації підприємства до ліквідації. Єдина валюта обліку – грошова одиниця України – гривня. Відповідно до чинного законодавства та установчих документів організація бухгалтерського обліку належить до компетенції керівника.

Відповідно до законодавства суб'єкти малого підприємства під час ведення

бухгалтерського обліку дотримуються конфіденційності. Ознайомлення зі змістом реєстру бухгалтерського обліку дозволяється з дозволу керівника ТОВ «Дикий Захід» або у випадках, встановлених законодавством.

Особи, які мають доступ до бухгалтерських реєстрів ТОВ «Дикий Захід», зобов'язані зберігати конфіденційність. Порухення правил конфіденційності буде притягнуто до відповідальності відповідно до процедур, передбачених законом.

Облік ведеться у відповідності з Інструкцією із застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності ТОВ «Дикий Захід», побудованого на підставі «Плану рахунків бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання та інструкції по його застосуванню» [34].

Господарські операції, які здійснюються на ТОВ «Дикий Захід», відображаються в бухгалтерському обліку шляхом суцільного та безперервного документування, а записи в обліковому реєстрі здійснюються на основі первинних документів. Всі документи здаються в бухгалтерію для відображення господарських операцій в основних документах. Господарські операції підтверджуються письмово і є основою бухгалтерського обліку.

Запровадження автоматизованих форм обліку в процесі бухгалтерського обліку передбачає обмін інформацією з паперових носіїв на електронну, має силу закону відповідно до Положення про документальне забезпечення бухгалтерського обліку, затвердженого наказом Мінфіну України від 24 травня 1995 року.

Автоматизовані (комп'ютеризовані) форми бухгалтерського обліку базуються на комплексному використанні високошвидкісних комп'ютерів, які забезпечують автоматичний процес збору, реєстрації та обробки облікової інформації, необхідної для управління. Однак, окрім переваг автоматизованої системи бухгалтерського обліку для підприємств, вона також має кілька недоліків, зокрема: загальні організаційні питання для бізнесу та бухгалтерського обліку; високу вартість впровадження автоматизованої системи бухгалтерського обліку; відсутність хороших комп'ютерних навичок у бухгалтерів компанії, а також інших співробітників ком-

панії; ненадійні комп'ютери (збій комп'ютера, збій програмного забезпечення, вірус, неправильне використання комп'ютера може призвести до втрати цінної інформації).

Рахунки відкриваються на початок звітного періоду за залишком на кінець попереднього періоду. Залишки на цих рахунках враховують активи, зобов'язання та власний капітал і повинні звірятися з даними відповідних основних бухгалтерських документів, за якими зроблені записи.

Розглянемо на прикладі нарахування заробітної плати, щоб дізнатися більше про облік в ТОВ «Дикий Захід».

У ТОВ «Дикий Захід» застосовується погодинна форма оплати праці, виражена у встановленні відповідних окладів згідно штатних розписів.

Зведені дані про поточну заборгованість працівникам, включаючи заробітну плату (всі види заробітної плати, премії, допомоги, пенсії для активних пенсіонерів та інші виплати) для працівників штату ТОВ «Дикий Захід», знаходяться в обліку, що здійснюється на:

661 «Розрахунки з оплати праці з персоналом»;

662 «Депонована заробітна плата».

Аналітичний облік за рахунками здійснюється по кожному співробітнику. Відповідно за Кредитом 661 «Розрахунки з персоналом по оплаті праці» відображаються нарахування на оплату праці, допомоги по державному соціальному страхуванню, пенсії та інші подібні суми. За Дебетом 661 «Розрахунки з персоналом по оплаті праці» відображається збір нарахованої суми та виплата заробітної плати.

На рахунку 662 «Депонована заробітна плата» показується заборгованість співробітникам по неотриманій заробітній платі.

Незалежно від згоди працівника з доходів фізичних осіб проводяться обов'язкові відрахування. Податок на доходи фізичних осіб займає особливе місце в утриманні, оскільки є основним обов'язком працівника перед бюджетом, сума якого складає 18% від заробітної плати працівника. Із заробітної плати також утримується військовий збір, який складає 1,5 %. Типова кореспонденція рахунків з нарахування заробітної плати на ТОВ «Дикий Захід», наведена в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Кореспонденція рахунків з нарахування заробітної плати
на ТОВ «Дикий Захід»

№ з/п	Зміст господарських операцій	Рахунки обліку	
		Дт	Кт
1	Нарахована оплата праці:	15	661
	- зайнятим будівництвом (виготовленням, установкою та поліпшенням необоротних матеріальних активів)		
	- основного виробництва	23	661
	- персоналу адміністративного призначення	92	661
	- збутовим працівникам	93	661
2	Нараховано ЄСВ на заробітну плату працівникам:	15	651
	- зайнятим будівництвом		
	- основного виробництва	23	651
	- персоналу адміністративного призначення	92	651
	- збутовим працівникам	93	651
3	Утримано із заробітної плати:	661	641/ПДФО
	- Податок на доходи фізичних осіб		
	- Військовий збір	661	642/ВЗ
4	Виплачено заробітну плату з каси підприємства	661	301
5	Перераховано заробітну плату на поточний рахунок працівника в банку	661	311

ТОВ «Дикий Захід», як і будь-яка інша організація, веде облік касових операцій. Касові операції веде бухгалтер організації, який несе повну матеріальну відповідальність за збереження всіх отриманих ним грошових цінностей.

Усі операції з одержання готівки здійснюються за первинними документами. Отримання коштів на підприємство можливе через банківський рахунок, як оплата наданих послуг. ТОВ «Дикий Захід» при надходженні коштів у касу має видати прибутковий касовий ордер, чек або квитанцію касового апарату. Документ має бути завірений печаткою підписується головним бухгалтером та керівником.

ТОВ «Дикий Захід» зобов'язане зберігати кошти в банку. Якщо в кінці робочого дня готівка залишається в касі, то товариство може зберігати їх у касі в межах встановленого ліміту. Ліміт та ступінь використання виручки, що залишається в касі, визначаються відповідно до заяви-розрахунку на підставі договору між ТОВ «Дикий Захід» та банком. Цей договір укладається щорічно в січні. Організація може зберігати готівку понад ліміт протягом 3 днів для виплати зарплат, премій, допомог і пенсій.

Облік кінцевого фінансового результату - реєстр, в якому узагальнюється інформація про доходи і витрати за звітний період і відображається чистий прибуток (непокритий збиток) за звітний період.

Результати фінансово-господарської діяльності ТОВ «Дикий Захід» відображаються у звіті за звітний період, узагальнюються в зведеному звіті про фінансово-господарську діяльність. На кінець звітного періоду по кожному рахунку підраховується дебетовий і кредитовий оборот та віднімається залишок.

Для обліку фінансових результатів на ТОВ «Дикий Захід» використовуються рахунки 79 «Фінансові результати» та 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)». Якщо рахунок 79 «Фінансові результати» є номінальним і закритим (без сальдо) на кінець звітного періоду, то рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» пасивний і сальдо відображається в балансі (див. табл. 2.4).

Фінансові результати, виявлені на рахунку 79 «Фінансові результати», переносяться на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», а рахунок 79 «Фінансові результати» списуються з кредитом рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки) збитки».

Таблиця 2.4

Типова кореспонденція рахунків на ТОВ «Дикий Захід»
з обліку фінансового результату

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція	
		Дебет	Кредит
1	Віднесено на результат операційної діяльності: собівартість реалізованої продукції	79	90
	- витрати загальновиробничого персоналу	79	91
	- витрати адміністративні	79	92
	- збутові витрати	79	93
	- інші витрати операційної діяльності	79	94
	- доходи від реалізації продукції	70	79
	- інший операційний дохід	71	79
2	Відображено податок на прибуток	79	98
3	Визначено: нерозподілений прибуток	79	44
	- непокритий збиток	44	79

На рис. 2.3 схематично зображено закриття рахунків доходів і витрат на фінансовий результат ТОВ «Дикий Захід».

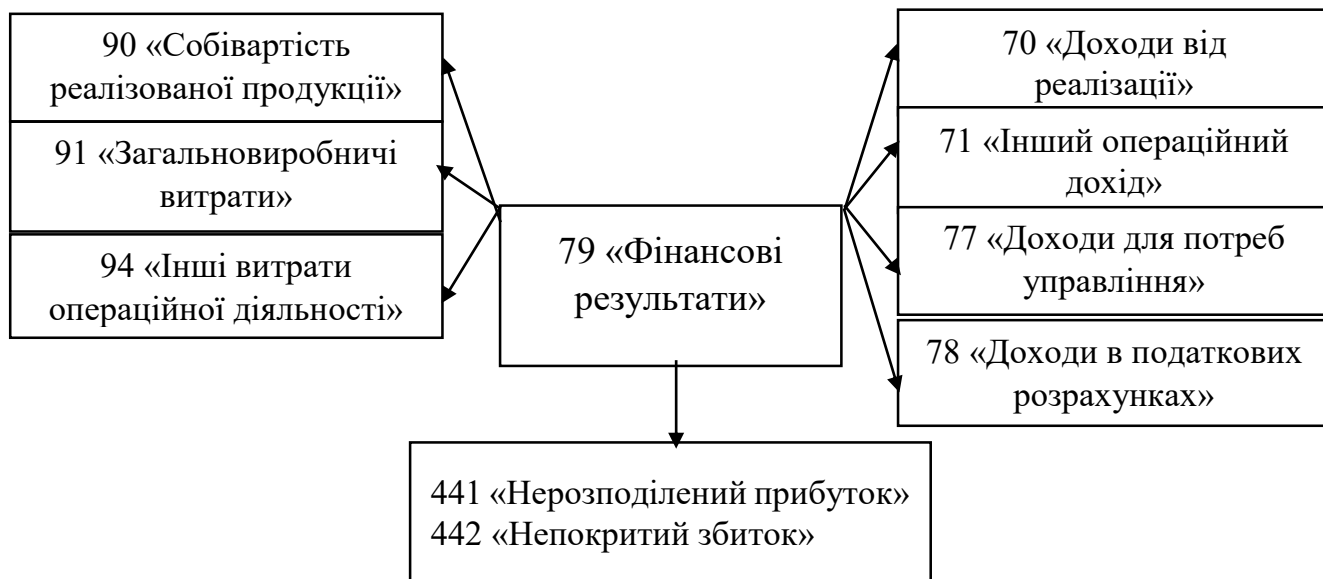

Рис. 2.3. Схема облікового відображення процесу формування фінансових результатів ТОВ «Дикий Захід»

Рахунок 44 «Нерозподілений прибуток (нерозподілений збиток)» включає нерозподілений прибуток або невідшкодовані збитки поточного та попередніх років, а також прибуток, використаний у поточному році. Додатковий дохід і прибуток від усіх видів діяльності обліковуються за кредитом, а збитки та використання прибутку відображаються за дебетом. На субрахунках 441 «Нерозподілений прибуток», 442 «Невідшкодовані збитки», 443 «Використаний прибуток у звітному періоді» накопичується з початку року до розподілу та амортизації на кінець звітного року. Фінансові результати діяльності підприємства відображаються зміною розміру власного капіталу за звітний період. Здатність підприємства забезпечувати зростання власного капіталу можна оцінити за допомогою системи показників фінансової діяльності.

2.3. Особливості формування фінансової звітності суб'єкта малого бізнесу

Завершальним етапом бухгалтерського обліку є складання фінансової звітності, призначеної для задоволення інформаційних потреб широкого кола користува-

чів. Фінансова інформація є важливою та головною частиною інформаційної безпеки фінансового аналізу, фінансового планування та прогнозування, а також є основним джерелом інформації для аналізу фактичних економічних показників компанії. Використовуючи її, можна не тільки зробити висновки про минулу діяльність підприємства, оцінити перспективи розвитку та сформулювати заходи, спрямовані на підвищення ефективності майбутньої діяльності, а й оцінити фінансово-економічну ефективність загальної діяльності, вивчення та аналіз механізмів управління власним капіталом і прибутком, важливих для управління підприємствами, потенційними інвесторами та діловими партнерами.

Фінансова звітність - звітність, яка містить інформацію про фінансовий стан і результати діяльності підприємства. Фінансова звітність складається на основі даних бухгалтерського обліку і призначена для зовнішніх і внутрішніх користувачів.

Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Баланс ТОВ «Дикий Захід» складається на кінець звітного періоду. Протягом періоду складається квартальний звіт із підсумками з початку року.

ТОВ «Дикий Захід» належить до категорії суб'єктів малого бізнесу, оскільки відповідає вимогам законодавства. При цьому до малих підприємств можуть бути віднесені лише ті, які не відповідають нормативам для мікропідприємств і показники яких на дату складання фінансової звітності попереднього звітного року відповідають нормативам щонайменше двом із таких критеріїв. Порівняння цих критеріїв з фактичним станом представлено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Відповідність ТОВ «Дикий Захід» критеріям суб'єкта малого підприємництва

Критерій	Малі підприємства	ТОВ «Дикий Захід»	Мікропідприємства
Вартість активів	До 4 млн. євро, або 4 млн. євро * 4132 грн/євро = 16528 млн. грн.	478,9 тис. грн.	До 350 тис. євро або 0,35 млн. євро * 4132 грн/євро = 1146,2 млн. грн.
Кількість осіб	До 50	11	До 10
Чистий дохід за рік	До 8 млн. євро або за курсом євро 8 млн. євро * 4132 грн/євро = 33056 млн. грн.	3984,4 млн. грн.	До 700 тис. євро або 0,7 млн. євро * 4132 грн/євро = 2892,4 млн. грн.

За даними табл. 2.5 ТОВ «Дикий Захід» не є мікропідприємством, а належить до малих підприємств (щонайменше 2 критерії конкретно відповідають вимогам малого бізнесу - кількість працівників і річний чистий дохід). Це, своєю чергою, означає, що фінансова звітність ТОВ «Дикий Захід» складається відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва», згідно з яким суб'єкти малого підприємництва зобов'язані заповнювати: Баланс (ф. 1-м); Звіт про фінансові результати (ф. 2-м) [29].

Звернемо увагу, що дві форми об'єднані в одну під назвою «Фінансова звітність для суб'єктів малого підприємництва».

Структура фінансової звітності ТОВ «Дикий Захід» наведена на рис. 2.4.

Зразок Балансу малого підприємства відмінний від ф. Баланс №1 (Звіт про фінансовий стан) шляхом скорочення окремих рядків. Це пояснюється тим, що він адаптований до спрощеного плану рахунків і тому містить менше статей, де дані більш узагальнені. При цьому збережені коди рядків.

Рис. 2.4. Структура фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва, який використовується на ТОВ «Дикий Захід»

У балансі ТОВ «Дикий Захід» відображаються активи, зобов'язання та власний капітал. Сума активів у балансі повинна дорівнювати сумі пасивів і власного капіталу.

У преамбулі фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва ТОВ «Дикий Захід» зазначаються: найменування фірми, організаційно-правова форма власності, вид економічної діяльності, середньооблікова чисельність працівників, одиниця виміру, адреса та телефон. ТОВ «Дикий Захід» у річному звіті зазначає середньооблікову чисельність працівників. Вказуються ЄДРПОУ, КОАТУУ, КОПФГ, код КВЕД.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО БІЗНЕСУ

3.1. Аналіз динаміки і структури доходів, витрат та фінансових результатів діяльності

Прибуток характеризує фінансові результати діяльності малого бізнесу. Прибуток – це показник, який найкраще відображає ефективність виробництва, випуск і якість продукції, продуктивність праці та рівень собівартості. Економія витрат на виробництво є однією з основних визначальних умов накопичення грошей і зростання прибутку. Джерелом зниження собівартості продукції є економія праці, яка полягає в раціональному та економному використанні різноманітних ресурсів, а також жорсткій економічній системі в усіх підрозділах підприємства для формування управлінського та проти витратного механізму.

Прибуток — це грошовий дохід від вкладеного капіталу і є результатом виробничо-господарської діяльності. Прибуток виконує такі функції: оціночну, за допомогою оцінки результатів підприємницької діяльності; стимулюючу, яка сприяє формуванню джерел фондів економічного стимулювання та соціальних фондів; розподіл доходів між сферами виробництва (див. рис. 3.1.).

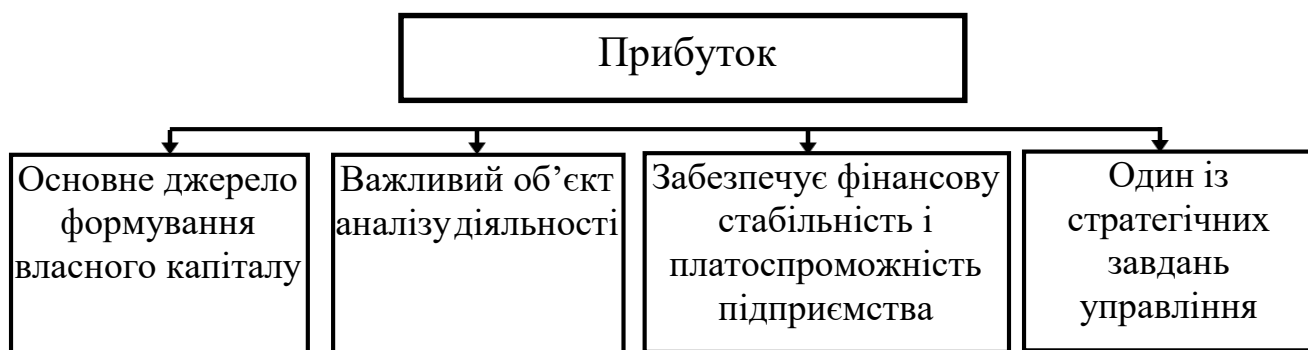

Рис. 3.1. Визначення прибутку

Метою аналізу фінансових результатів є визначення повноти та якості його надходження, оцінка динаміки абсолютних і відносних показників, з'ясування напряду, ступеня та частки впливу різних факторів на зміну прибутку та рентабельності. , визначити та оцінити можливі резерви його зростання.

Значення аналізу фінансових результатів полягає в тому, що кінцеві результати виробничо-господарської та фінансової діяльності підприємства є важливими

для підприємства. Прибуток є джерелом розширеного відтворення та формування державного та місцевих бюджетів. Прибуток формується в такому порядку (рис. 3.2.).

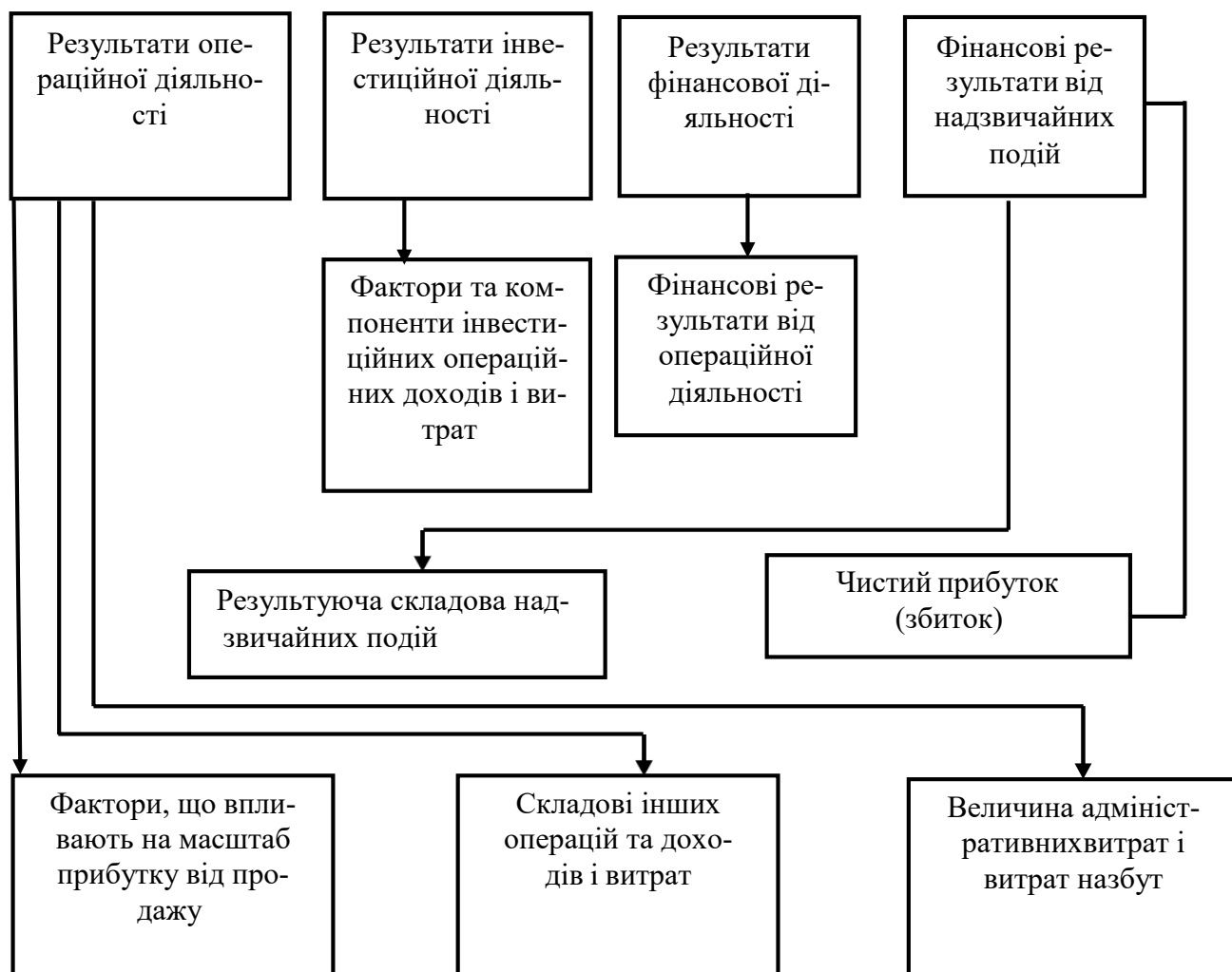

Рис. 3.2. Схема формування чистого прибутку

Одним із напрямків аналізу фінансових результатів є оцінка прибутку за такими критеріями, частота змін облікової політики та їх вплив на формування фінансових результатів, достовірність, стабільність основних операцій тощо. Склад прибутку, діловий імідж підприємства тощо. Достовірність даних про фінансову діяльність є одним із основних критеріїв якісного заробітку. Коли суб'єкт господарювання змінює облікову політику, це погіршує якість показників прибутку. Результати аналізу його динаміки та структури також використовуються для оцінки якості прибутку. Якість прибутку буде вважатися досить високою, якщо протягом

тривалого періоду зберігається постійний темп зростання і якщо в структурі щоденного прибутку від діяльності основну частку приписують результати основної діяльності (валовий прибуток). Важливим критерієм якості прибутків є діловий імідж компанії, який формується на основі виконання взаємних зобов'язань, партнерства, особистих контактів, статей, опублікованих у ЗМІ тощо.

На рівень прибутку від надання (реалізації) послуг впливають такі фактори, як зміна індексу собівартості продукції (робіт, послуг). Заплановане понаднормове зниження витрат на реалізовані послуги дозволяє отримати додатковий прибуток, рівний сумі зниження собівартості. Реалізація продукції (робіт, послуг) та собівартість на гривню чистого прибутку є основним показником, що характеризує його рівень і динаміку, а також ефективність використання трудових, матеріальних і грошових ресурсів аналізованого підприємства. Зменшення собівартості продукції на одну гривню свідчить про успіхи підприємства у впровадженні нової техніки, підвищенні продуктивності праці та якості працівників, раціональному використанні ресурсів.

При аналізі фінансових результатів дослідження відбувається у двох напрямках. У першому аспекті фінансові результати оцінюються як ступінь досягнення кінцевих цілей і визначеність ефективності виробничо-фінансової діяльності. Перше завдання тут полягає в тому, щоб оцінити ступінь використання сприятливих можливостей і втрачених переваг. Другий аспект передбачає встановлення пріоритетів капітальних інвестицій на основі типу діяльності та масштабу на стратегічному та тактичному рівнях для максимізації фінансових результатів.

Основні завдання аналізу фінансових результатів:

- аналіз ефективності виконання планів (прогнозів) щодо досягнення фінансових результатів;
- динамічний аналіз та оцінка показників прибутку та рентабельності;
- аналіз виконання планових показників прибутку та рентабельності;
- визначити та виміряти вплив факторів на прибутковість та відхилення прибутку;

- визначення резервів підвищення фінансових результатів діяльності та обґрунтування заходів щодо мобілізації цих резервів;
- аналіз розподілу та використання прибутку.

Фінансова інформація є необхідною частиною носія інформації для аналізу, планування та прогнозування економічної діяльності малого підприємства. З його допомогою можна не тільки зробити висновки про минулу діяльність підприємства, оцінити перспективи розвитку та сформулювати заходи, спрямовані на підвищення ефективності його майбутньої діяльності, а й оцінити фінансово-економічну ефективність діяльності, проаналізувати механізми управління власним капіталом та прибуток. На основі фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва ТОВ «Дикий Захід» проаналізуємо динаміку зростання показників, тобто абсолютні та відносні зміни у 2021-2022 роках (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Динаміка фінансових результатів суб'єкта малого підприємництва
ТОВ «Дикий Захід» за 2021–2022 рр. (тис грн)

Стаття	Код рядка	2021 рік	2022 рік	Абсолютні зміни, тис. грн	Темп приросту, %
Дохід реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3807,3	3984,4	177,1	0,05
Інші операційні доходи	2120	-	-	-	-
Інші доходи	2240	-	-	-	-
Разом доходи	2280	3807,3	3984,4	177,1	0,05
Собівартість реалізованої про- дукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3565,2)	(3547,1)	-18,1	0,99
Інші операційні витрати	2180	(216,5)	(435,3)	218,8	2,01
Інші витрати	2270	(-)	(-)	-	-
Разом витрати	2285	(3781,7)	(3982,4)	200,7	1,05
Фінансовий результат до оподаткування	2290	25,6	2	-23,6	0,08
Податок на прибуток	2300	(4,6)	(4)	-0,6	-0,13
Чистий прибуток (збиток)	2350	21	1,6	-19,4	-0,92

За даними табл. 3.1 встановлено, що чистий дохід від реалізації продукції у 2022 р. збільшився на 0,05% та становив 3984,4 тис грн. Загальна сума доходів у звітному 2022 р. збільшилась на 177,1 тис грн порівняно з 2021 р. Загальна сума витрат збільшилася на 200,7 тис грн та становила у 2022 р. 3982,4 тис грн. Діяльність ТОВ «Дикий Захід» була прибутковою, проте чистий прибуток у 2022

р. зменшився на 0,92% і становив 1,6 тис грн, що на 19,4 тис грн менше, ніж у попередньому році. На суму чистого прибутку вплинуло зростання статті інших операційних витрат на 10,6%. Ці розрахунки свідчать про непостійний характер прибутковості підприємства.

Отже, аналіз фінансово-економічних результатів діяльності необхідний для ефективного управління доходами та витратами з метою розвитку стратегічного та оперативного управління. Від рівня аналізу фінансових результатів, визначення основних факторів, що його забезпечують, залежить подальша ефективність бізнесу.

Операційний аналіз займає важливе місце в системі аналізу.

Основним завданням аналізу витрат та доходів підприємства є перевірка достовірності даних бухгалтерського обліку та звітування про витрати та доходи підприємства, виявлення факторів, що впливають на їх формування. На відміну від стандартного шаблону «фінансової звітності», який розрізняє принаймні 4 види прибутку (валовий прибуток, операційний прибуток, прибуток до оподаткування, чистий прибуток), у формі зведеного звіту чистий прибуток — це різниця між загальними доходами та витратами. Динаміку загальної собівартості та її структуру можна оцінити за результатами загального аналізу (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Динаміка витрат і доходів діяльності підприємства за 2021 та 2022 роки

№	Показники	Факт за		Відхилення +/-
		2021 рік	2022 рік	
1.	Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів), тис. грн.	3807,3	3984,4	177,1
2.	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	3565,2	3547,1	-18,1
3.	Дохід реалізованої продукції (товарів, послуг), тис. грн.	21	1,6	-19,4
4.	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, тис. грн. (р.2 / р.1)	0,94	0,89	-0,05
5.	Витрати на 1 грн. доходу реалізованої продукції, тис. грн. (р.2 / р.3)	169,77	2216,93	2047,16

Згідно таблиці 3.2 видно, що зменшення собівартості реалізованої продукції у 2022 р. порівняно з 2021 р. на 18,1 тис. грн. призвело до зменшення чистого доходу (виручки) реалізованої продукції на 19,4 тис. грн. Наслідком цього є зменшення витрат на 1 грн. продукції на 0,05 тис. грн. та збільшення витрат на 1 гривню доходу реалізованої продукції на 2047,16 тис. грн.

Групування витрат на виробництво і реалізацію продукту на економічно однорідні елементи дозволяє фірмі визначити всі матеріальні, трудові та грошові витрати на виробництво продукту протягом звітного періоду. Це групування є єдиним і обов'язковим для всіх суб'єктів господарювання, незалежно галузі.

Проаналізуємо структуру витрат за факторами та динаміку компанії у 2021 та 2022 роках згідно таблиці аналізу 3.3.

Таблиця 3.3

Структура операційних витрат за елементами підприємства
за 2021 та 2022 роки, тис. грн.

№	Елемент витрат	2021 рік	2022 рік	Відхилення	Питома вага витрат, %
1.	Матеріальні витрати	213,5	7,6	-205,9	0,86
2.	Витрати на оплату праці	58,0	70,1	12,1	7,9
3.	Відрахування на соціальні заходи	22,7	27,2	4,5	3
4.	Амортизація	325,9	344,4	18,5	38,93
5.	Інші операційні витрати	216,5	435,3	218,8	49,21
6.	Разом витрат	836,6	884,6	48	100

З даних таблиці 3.3 ми бачимо, що деякі елементи витрат у 2022 році зросли: матеріальні витрати у 2022 стали меншими на 205,9 тис. грн.; витрати на оплату праці зросли на 12,1 тис. грн.; відрахування на соц. заходи на 4,5 тис. грн.; амортизація - на 18,5 тис. грн.; інші операційні витрати - на 218,8 тис. грн.

Питома вага матеріальних витрат у 2022 році, що складає 0,86%, стала меншою порівняно із 2021 роком, де питома вага склала 25,52%. Витрати на оплату праці пропорційно збільшилися відносно 2021 року на 7,9%. Відрахування на соціальні заходи та амортизацію збільшилися у 2022 році відносно 2021 року, на 3% та 38,93% відповідно. Значних змін зазнали інші операційні витрати - у 2022 році вони збільшилися у порівнянні із 2021 роком на 49,21%.

Отже, ми бачимо, що у 2022 році найбільшу вагу займали інші операційні витрати - 49,21%. На другому місці - 15,6% складає амортизація, на третьому місці - витрати на оплату праці - 7,9%, відрахування на соц. заходи - 3%, найменша вага матеріальних витрат - 0,86%.

Графічно динаміка елементів операційних витрат зображено на рис. 3.3.

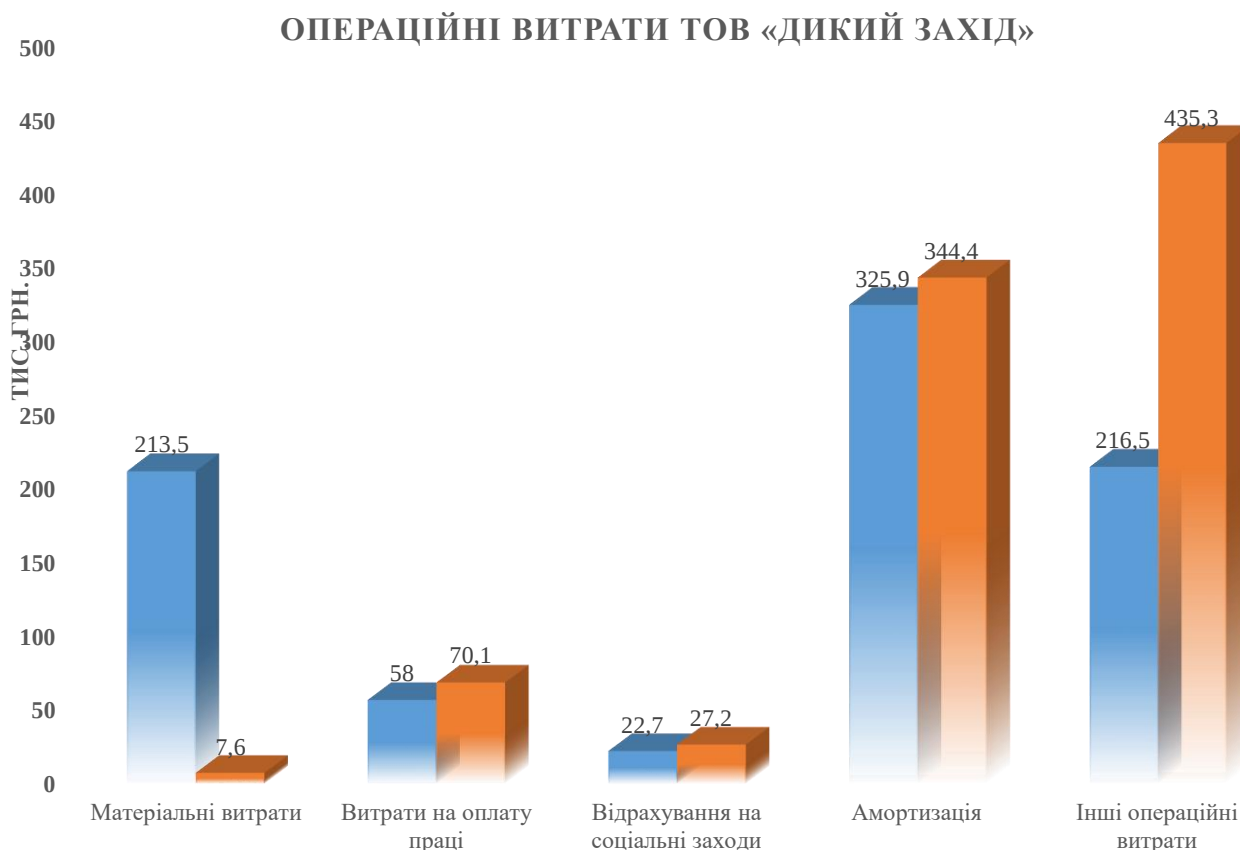

Рис. 3.3. Динаміка операційних витрат (тис. грн.)

Отже, витрати операційної діяльності в ході фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства мають істотний вплив як на собівартість послуг, що надаються, так і на формування чистого прибутку. Для більш повного аналізу ТОВ «Дикий Захід» згідно даних звітності в Додатку А, Додатку Б, Додатку В, проведено аналіз основних економічних та фінансових показників діяльності ТОВ «Дикий Захід». Результати проведеного аналізу представлено в табл. 3.4.

Основні економічні показники виробничо-фінансової діяльності
підприємства за 2020-2022 рр.

Показники	Рік			Середній абсолютний приріст	Середній абсолютний темп росту, %	Середній темп приросту, %
	2020	2021	2022			
Дохід реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) тис. грн.	2954,9	3807,3	3984,4	652,8	130	30
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) тис. грн.	2684,8	3565,2	3547,1	589,1	130	30
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	59,5	21	1,6	-17,3	150	50
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	106,7	408,8	225,2	33,3	170	70
Кредиторська заборгованість, тис. грн.	74,2	416,1	233,4	34,1	220	120

Економічні показники ділової активності протягом періоду покращилися порівняно з базовим роком, що призвело до зростання чистої виручки від реалізації товарів і послуг на 30% за рахунок збільшення обсягів реалізації. Продажі компанії також зросли, про що свідчить показник собівартості проданих товарів. У 2022 році оборот сягнув максимуму в 3547,1 тис. грн., а чистий прибуток – 1,6 тис. грн.

За 2021-2022р.р. на ТОВ «Дикий Захід» відбулося зниження ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства за два суміжні періоди, що підтверджується скороченням чистого прибутку на 19,4 тис. грн. (див. рис. 3.4.)

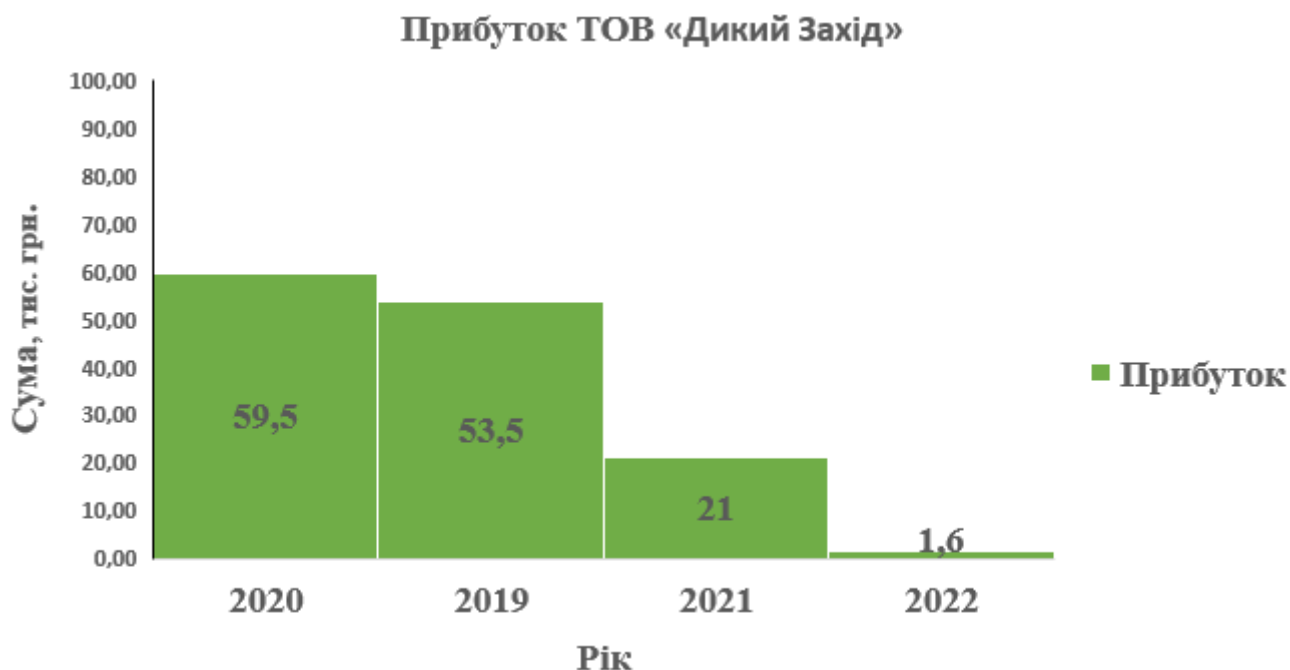

Рис. 3.4. Динаміка чистого прибутку ТОВ «Дикий Захід»
за 2019-2022 рр.

В цілому дослідження бухгалтерського обліку підприємств свідчить про його відповідність чинному законодавству та специфіці фінансово-господарської діяльності ТОВ «Дикий Захід».

3.2. Оцінка показників рентабельності діяльності підприємства малого бізнесу

Прибуток характеризує фінансові результати діяльності суб'єкта малого бізнесу. Показник прибутку, найкраще відображає ефективність виробництва, випуск і якість продукції, продуктивність праці та рівень собівартості.

Кінцевим показником діяльності підприємства, що характеризується з фінансового боку, є чистий прибуток. У сучасних умовах прибуток є найважливішим чинником стимулювання підприємницької діяльності та основою всебічного розвитку підприємств. Рівень прибутковості бізнесу розраховується за допомогою прибутку та рентабельності. Показники рентабельності – актуальні показники, що характеризують ефективність і фінансовий стан діяльності малого підприємства. Таким чином, чим вищий коефіцієнт рентабельності, тим ефективніша діяльність

підприємства. Тому сьогодні компанія повинна прагнути до вищих показників, а керівництво має визначати свої засоби зростання.

Найважливішим показником фінансового аналізу є розрахунок співвідношення чистого прибутку до продажів, активів, власного капіталу та рівня витрат. Індекс рентабельності є важливою характеристикою середовища для формування прибутковості малого бізнесу. Існують різні способи визначення показників рентабельності. Загалом рентабельність є більш значущим описом кінцевого результату бізнесу, ніж прибуток. Методика розрахунку показників рентабельності малого підприємства наведена в таблиці 3.5

На основі фінансової звітності малого підприємства ТОВ «Дикий Захід» проаналізуємо динаміку показників рентабельності, які наочно відображені в таблиці 3.6

Графічно розрахунок показників рентабельності ТОВ «Дикий Захід» наведено на рис. 3.5.

Таблиця 3.5

Показники розрахунку рентабельності суб'єкта малого підприємництва

№	Найменування показника рентабельності	Економічний зміст розрахунку	Розрахунок показника	Характеристика показника
1	Активів	Чистий прибуток / Валюта балансу	р. 2350, форма № 2-м / р. 1300, форма № 1-м	Він характеризує ефективність, з якою компанія використовує свої активи для отримання прибутку
2	Власного капіталу	Чистий прибуток / Власний капітал	р. 2350, форма № 2-м / р. 1495, форма № 1-м	Він характеризує ефективність, з якою підприємство використовує власний капітал для отримання прибутку
3	Основного капіталу	Чистий прибуток / Основні засоби	р. 2350, форма № 2-м / р. 1010, форма № 1-м	Він характеризує ефективність, з якою підприємство використовує основні засоби для отримання прибутку
4	Реалізованої продукції	Чистий прибуток / Чистий дохід від реалізації	р. 2350, форма № 2-м / р. 2000, форма № 2-м	Він характеризує ефективність виробництва підприємства, вказуючи 1 грн. виручки, виражену на скільки грн. прибутку.
5	Доходів	Чистий прибуток / Всього доходів	р. 2350, форма № 2-м / р. 2280, форма № 2-м	Показує загальну ефективність діяльності компанії, а також ефективність цінової політики всіх видів доходів
6	Діяльності	Чистий прибуток / Всього витрат	р. 2350, форма № 2-м / р. 2285, форма № 2-м	Вказує, скільки гривень чистого прибутку припадає на одну гривню всіх витрат

Динаміка показників рентабельності ТОВ «Дикий Захід»

№	Найменування показника	2021 рік	2022 рік	Абсолютний приріст	Темп приросту, %
1	Рентабельність активів, %	2,78	0,33	-2,45	-0,88
2	Рентабельність власного капіталу, %	5,94	0,71	-5,23	-0,88
3	Рентабельність основного капіталу	98,13	16,66	-81,47	-0,83
4	Рентабельність реалізованої продукції, %	0,55	0,04	-0,15	-0,27
5	Рентабельність доходів, %	0,55	0,04	-0,15	-0,27
6	Рентабельність діяльності, %	0,55	0,04	-0,15	-0,27

З таблиці 3.6 видно, що показник рентабельності активів у 2022 році порівняно з 2021 роком знизився на 0,88%, що свідчить про ефективність використання власних активів підприємства з метою отримання прибутку та показує рівень чистого прибутку, який приносить кожна інвестиційна гривня в активи бізнесу. Це число занадто мало. Кожна гривня, вкладена в активи компанії, приносить у 2022 році 0,33 копійки, а у 2021 році – 2,78 копійки.

Показник рентабельності власного капіталу також має тенденцію до зниження та становить у 2022 р. 0,71%, що на 0,88% менше, ніж у 2021 р. Рентабельність основного капіталу характеризується негативною динамікою і вказує на не-ефективне використання основних засобів для отримання прибутку. Показник рентабельності продажів характеризує найважливішу сторону діяльності суб'єкта малого підприємництва - продаж основної продукції, а також вимірює частку собівартості продукції у виручці. Коефіцієнт рентабельності пов'язує стратегічну та операційну діяльність компанії. Рентабельність реалізованої продукції у 2022 р. зменшилася на 0,27% та показує, скільки гривень прибутку припадає на 1 грн виручки від реалізації; у 2021 р. цей показник становив 0,55 грн, у 2022 р. – 0,04 грн. Рентабельність доходів указує на ефективність політики ціноутворення всіх видів доходів малого підприємства. У 2022 р. цей показник знизився на 0,27% порівняно з 2021 р. Рентабельність діяльності розраховується як відношення прибутку до витрат (ресурсів); у 2022 р. цей показник знизився на 0,27% та становив 0,04 грн чистого прибутку, що припадає на 1 грн всіх витрат; у 2021 р. цей показник становив

0,55 грн. Таким чином, рентабельність є відносним показником, що комплексно характеризує ефективність діяльності, а тому й управління суб'єктом малого підприємництва. Розраховані показники рентабельності вказують на ефективність діяльності підприємства та використання прибутку, тобто фінансового результату діяльності. У результаті проведених досліджень можна зазначити, що ТОВ «Дикий Захід» у 2021–2022 рр. має прибутковий стан, проте відбувається зниження чистого прибутку на 19,4 тис. грн., у 2022 р. (1,6 тис. грн.) порівняно з 2021 р., де прибуток становив 21 тис. грн.

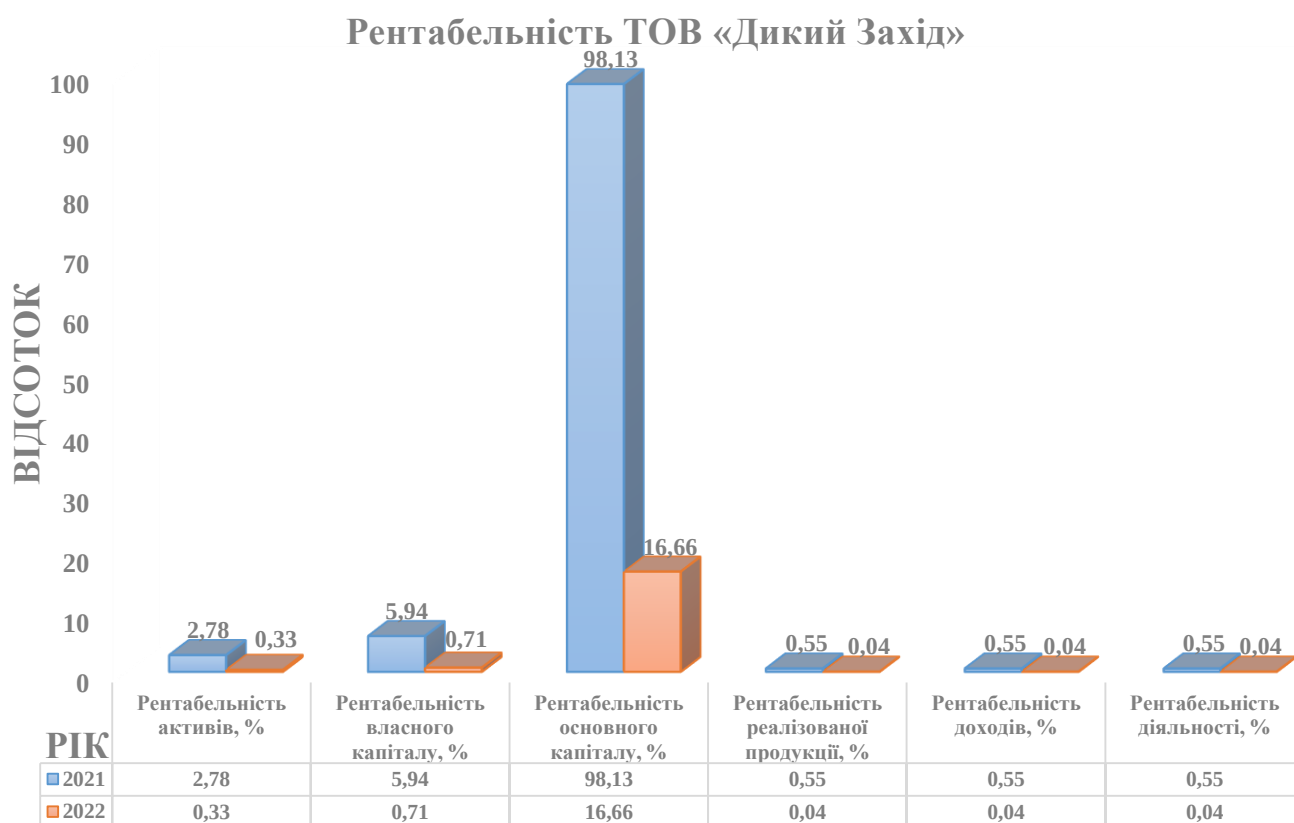

Рис. 3.5. Показники рентабельності підприємства ТОВ «Дикий Захід»

Позитивна зміна кількості зареєстрованих суб'єктів малого підприємництва показує, що власники малого бізнесу зацікавлені в отриманні максимального прибутку, який залежить від якості продукції, швидкого реагування на потреби виробництва та ринку, обсягу реалізації продукції, забезпечення своєчасної доставки, дотримання високих вимог. стандарти ділової етики.

Таким чином, розрахунок показників рентабельності дасть змогу оцінити ефективність діяльності суб'єкта малого підприємництва та його фінансове становище. Запропоновані заходи та напрями підтримки фінансового здоров'я суб'єктів малого підприємництва дозволять оптимізувати витрати, розробити цінову стратегію та контролювати фінансові результати.

3.3. Шляхи вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю підприємства малого бізнесу

Обліково-аналітичне забезпечення є однією з основних передумов ефективного функціонування будь-якого бізнесу та є важливим фактором формування ефективних управлінських рішень. У період трансформації бухгалтерського обліку виникає багато проблем у вивченні, узагальненні та вдосконаленні обліково-аналітичного забезпечення як основного чинника ефективної діяльності підприємств, методології внутрішнього аудиту доходів і витрат.

Обліково-аналітичне забезпечення – це процес, який у результаті взаємодії інформаційних потоків виконує інформаційну, обліково-аналітичну функції і складається з різних підсистем. Система включає такі підсистеми, як облік, аудит та аналітика. Передача інформації здійснюється шляхом з'єднання інформаційних потоків, завдяки чому користувачі отримують достовірну та якісну обліково-аналітичну інформацію (рис. 3.6.).

Три взаємопов'язані елементи, які є основними компонентами системи обліково-аналітичного забезпечення формують необхідну інформацію відповідно до поставлених завдань.

Система обліково-аналітичного забезпечення діяльності ТОВ «Дикий Захід» та принципи її формування наведені на рис. 3.7.

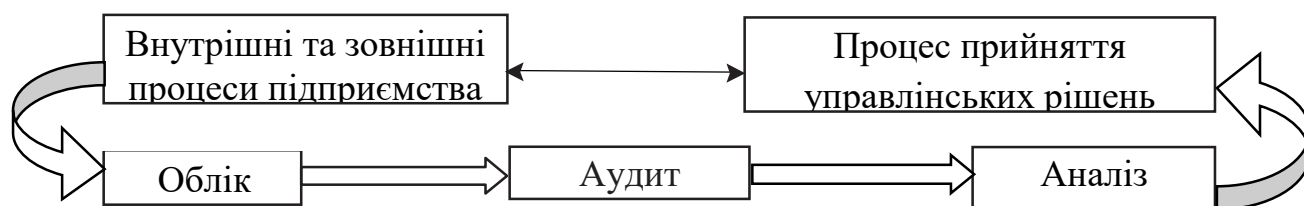

Рис. 3.6. Система обліково-аналітичного забезпечення діяльності

ТОВ «Дикий Захід»

Рис. 3.7. Схематичне зображення обліково-аналітичного забезпечення діяльності ТОВ «Дикий Захід»

Обліково-аналітичне забезпечення діяльності необхідно постійно вдосконалювати, оскільки від цього залежить формування економічно вигідної ціни послуг, що надаються підприємством, що в подальшому сприятиме отриманню необхідних доходів. Без ефективно сформованого процесу обліку та аналізу бізнес не зможе працювати самостійно на ринку. Тому необхідне покращення обліково-аналітичного забезпечення діяльності.

Запропоновано на рис. 3.8 можливі шляхи вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення діяльності ТОВ «Дикий Захід», що в майбутньому може призвести до вдосконалення облікових процесів та максимально ефективного та прибуткового функціонування бізнесу. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення діяльності сприятиме підвищенню якості обліково-аналітичної інформації, прийняттю ефективних управлінських рішень, забезпеченню довгострокового функціонування та розвитку підприємств, підвищенню стабільності їх фінансово-господарської діяльності.

Рис. 3.8. Напрями вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення ТОВ «Дикий Захід»

Методика проведення внутрішнього аудиту доходів і витрат ТОВ «Дикий Захід» та їх відображення в бухгалтерському обліку викладена в законодавчих нормативно-правових актах. Доходи та витрати ТОВ «Дикий Захід» відображаються в бухгалтерському обліку за нарахуванням. Основною передумовою отримання доходу є попередні витрати, понесені компанією на реалізацію послуг.

Метою внутрішнього аудиту доходів і витрат є отримання достовірних експертних оцінок під час прийняття та після завершення комерційних, технічних або фінансових угод. Користувачі можуть отримати цю інформацію, забезпечивши чітко сплановану систему обліково-аналітичного забезпечення діяльності ТОВ «Дикий Захід».

З метою досягнення очікуваних результатів за допомогою внутрішнього аудиту доходів і витрат ТОВ «Дикий Захід» та задоволення потреб керівників щодо отримання інформації про облікові процеси підприємства, потрібно правильно обрати метод перед проведення процесу внутрішнього аудиту та розробка процедур для проведення внутрішнього аудиту доходів та витрат ТОВ "Дикий Захід". При розробці процедур внутрішнього аудиту слід проаналізувати характеристики системи бухгалтерського обліку та допоміжний аналіз, а також особливості бухгалтерської та фінансової інформації.

Ефективний організаційний облік та контроль грошових потоків є основними функціями ТОВ «Дикий Захід» в управлінні доходами та витратами. Тому для вдосконалення бухгалтерського процесу ТОВ «Дикий Захід» рекомендується запровадити та використовувати такі рахунки, як 77 «Доходи для потреб управління», що буде призначений для узагальнення інформації про доходи від різноманітних управлінських потреб та 78 «Доходи в податкових розрахунках».

Витрати є дуже важливою частиною обліку. ТОВ «Дикий Захід» може самостійно вводити додаткові субрахунки та проводити аналітичні розрахунки, враховуючи специфіку діяльності, конкретні потреби, завдання управління та контролю. За допомогою детального обліку доходів і витрат ТОВ «Дикий Захід» матиме можливість аналізувати, оцінювати та планувати витрати з урахуванням можливих ризиків, які можуть виникнути під час діяльності підприємства та планувати подальші економічні вигоди.

Важливою передумовою обліково-аналітичного забезпечення діяльності є визначення необхідних об'єктів обліку. При цьому необхідно виділити об'єкти обліку та аналізу, такі як: центр відповідальності, стратегія, мета, процес, фактори зовнішнього конкурентного середовища.

Тому найкращим варіантом буде формування єдиної ефективної обліково-аналітичної системи, яка об'єднає інформацію, отриману з різних джерел, забезпечить формування фінансових показників щодо внутрішніх і зовнішніх процесів ТОВ «Дикий Захід», координуватиме потік отриманої інформації.

Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення діяльності ТОВ «Дикий Захід» та процесу внутрішнього аудиту доходів і витрат ТОВ «Дикий Захід» дає можливість:

- підвищення рівня якості обліково-аналітичної інформації та інформаційного потоку;
- формувати достовірну та точну інформацію для прийняття управлінських рішень;
- формувати дієві та ефективні управлінські рішення для забезпечення стабільної роботи та подальшого розвитку підприємства;
- забезпечення стабільності фінансово-господарської діяльності ТОВ «Дикий Захід».

Отже, ТОВ «Дикий Захід» матиме чітку систему бухгалтерського та аналітичного забезпечення та ефективний процес внутрішнього аудиту доходів і витрат, який зможе переконати, що система бухгалтерського обліку відіграє необхідну роль, сприяючи розвитку успішного бізнесу та стабільність українського ринку.

ВИСНОВОК

Для України діяльність підприємств є надзвичайно важливою. Розвиток мережі підприємницьких структур сприяє вирішенню питань переходу до ринку, забезпечуючи зайнятість вивільнених працівників і попит на продукцію та послуги, притаманні відповідному сектору економіки. В умовах ринкової економіки підприємства самостійно здійснюють виробничо-господарську діяльність, але конкуренція між підприємствами та споживачами продукції змушує продавців (виробників) постійно вдосконалюватися. Важливу роль у виконанні цього завдання відіграє малий бізнес.

Вітчизняні суб'єкти малого підприємництва є основним рушієм економіки та запорукою розвитку країни. Адже малий бізнес здатний вирішувати складні економічні завдання, пов'язані зі створенням інноваційного та конкурентного середовища в країні, здійсненням інвестицій у новітні технології, підвищенням ефективності існуючих технологій виробництва. Перевага малого бізнесу полягає в тому, що він, по-перше, краще адаптується до змін в економіці в напрямку інновацій та цифровізації, ніж великі та середні підприємства; по-друге, він швидше реагує на мінливе середовище. Оцінка діяльності вітчизняних суб'єктів малого підприємництва є вкрай необхідною, оскільки малий бізнес, як і всі інші види бізнесу, прагне максимізувати прибуток від своєї діяльності при мінімізації витрат, необхідних для отримання цього прибутку.

Малі підприємства — це підприємства малих форм господарювання, поряд з іншими видами бізнесу та формами приватного підприємництва (мікропідприємствами, приватними підприємцями). При цьому мале підприємництво — це не організаційно-правова форма, а лише характеристика розміру підприємства, яка визначається сукупністю критеріїв, за якими підприємство можна віднести до малого підприємництва. Критеріями класифікації підприємств в Україні на мікро, малі, середні та великі є: середня кількість працівників (малі — від 11 до 50), балансова вартість активів (малі — від 3,5 до 4 млн. євро) та продажі продукції (інженерні ,

послуги) чистий прибуток (невеликий - від 7 до 8 млн євро). Встановлення стандарту вартості, еквівалентного євро, пов'язує вітчизняну нестабільність (інфляцію) зі стабільною одиницею валюти ЄС.

При дослідженні нормативних документів, законодавчих та нормативно-правових актів, що регулюють питання бухгалтерського обліку на суб'єктах малого бізнесу, а також, щодо вдосконалення організації бухгалтерського обліку на ТОВ «Дикий Захід» зроблено відповідні висновки та рекомендації.

Об'єкт дослідження – компанія ТОВ «Дикий Захід». Аналіз фінансово-господарської діяльності за 2020-2022 роки має задовільні показники, але, як і будь-який інший бізнес, має незначні недоліки. ТОВ «Дикий Захід» утворено в 2006 році. Компанія спеціалізується на рекламних послугах. Вищим органом управління ТОВ «Дикий Захід» є Загальні збори, якими керують Наглядова рада, Ревізійна комісія та Директор. Чисельність персоналу – 11 осіб.

Дієвість та ефективність функціонування системи малого бізнесу в національній економіці, безумовно, залежить від комплексу нормативно-правового забезпечення. Законодавча база України, яка регулює порядок та організацію бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва, є наступною: Закон України від 16 липня 1999 року № 996 «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»; «Положення 49 про підтвердні бухгалтерські документи», затверджене МФУ № 88 від 24.05.1995 р.; Затверджено МФУ № 186 19 квітня 2001 р. План бухгалтерського обліку майна, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва, Положення про спрощену систему бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва, затверджене Мінфіном від 30 вересня 1998 року № 196, Указ Президента України від 3 липня 2006 року № 727/98 «Спрощення оподаткування, обліку та звітності для малих підприємств», Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Значний вплив на систему функціонування малого бізнесу в Україні відіграє бухгалтерський облік. Особливість організації та обліку малого бізнесу відбивається на методиці складання фінансової звітності. Відповідно до чинних в Україні

нормативно-правових документів суб'єкти малого підприємництва можуть самостійно приймати рішення щодо вибору форми обліку та звітності. Пунктом 3 статті 11 Закону України № 996-XIV встановлено основну можливість ведення бухгалтерської (фінансової) звітності за спрощеною формою. Концепція спрощеної форми бухгалтерської (фінансової) звітності передбачає скорочення її складу (дві форми: Баланс і Звіт про фінансові результати) та періодичності подання її користувачам. Звітним періодом річної фінансової звітності є календарний рік. При цьому форми Бухгалтерського балансу і Звіту про фінансові результати для малих підприємств є усіченими, тобто в них представлені лише основні статті без відповідної деталізації.

Щодо питання оподаткування суб'єктів малого підприємництва, то можна відзначити ще одну перевагу цього виду бізнесу – можливість вибору між загальною та спрощеною системами оподаткування, якщо цей бізнес у певних межах, визначених ПКУ.

Організацію бухгалтерського обліку та звітності здійснюють керівник та головний бухгалтер. ТОВ «Дикий Захід» добровільно обрала спрощений порядок ведення бухгалтерського обліку за національними стандартами бухгалтерського обліку. Зазначений спрощений порядок передбачає наступні етапи ведення бухгалтерського обліку ТОВ «Дикий Захід»: документальне оформлення всіх фінансово-господарських операцій; запис інформації, відображеної в основних бухгалтерських документах, у відповідних регістрах бухгалтерського обліку; складання фінансової звітності. Бухгалтерський облік на підприємствах ведеться централізовано бухгалтером, з допомогою програми для ведення бухгалтерського обліку «1С: Бухгалтерія».

Усі господарські операції підприємства оформляються підтверджуючими документами. Первинні бухгалтерські документи складаються під час або після проведення фінансово-господарських операцій.

Що стосується основних показників економічної діяльності, то вони погіршилися, тож за рахунок зростання виробництва зросла чиста виручка від реалізації товарів і послуг та собівартість реалізованої продукції. Але тільки за плановими

показниками на кінець року, оскільки компанія використовує метод передоплати, повна оплата боргів і дебіторської заборгованості відбувається при реалізації товарів і послуг. Але підприємства повинні зосередитись на покращенні свого фінансового становища, зниженні витрат підприємства, перегляді факторів, що впливають на собівартість готової продукції, яка входить у вартість матеріалів під час ремонту обладнання та сервісному обслуговуванні, а також підвищення ефективності роботи.

Щодо організації бухгалтерського обліку на ТОВ «Дикий Захід» можна зробити висновок, що бухгалтерська робота ведеться відповідно до вимог законодавства та чинних нормативно-правових актів, але є недоліки, тому пропоную внести зміни, такі як: створення власного відділу внутрішнього аудиту доходів і витрат; удосконалити методику обліку доходів і витрат; впровадити автоматичне ведення бухгалтерського обліку; відкрити більше субрахунків для обліку доходів і витрат; модернізувати форми внутрішніх документів.

Завершення бухгалтерського супроводу та аналізу діяльності сприятиме підвищенню якості облікової інформації та аналізу, слугуватиме виробленню ефективних управлінських рішень, забезпеченню безперебійного ведення бізнесу та довгострокового розвитку компанії та підвищенню стабільності економічної та фінансової ситуації.

Таким чином, підсумовуючи все вищесказане, можна сказати, що малий бізнес, який є досить важливою фігурою на економічному ринку, зараз має досить доступну систему бухгалтерського обліку, яку може собі дозволити навіть підприємець. Все інше можна продовжувати вдосконалювати, а саме: підключити систему автоматичного обліку для збільшення прибутку та ефективності. Запропоновані рекомендації щодо вдосконалення сприятимуть вдосконаленню організації бухгалтерської роботи на підприємстві, мінімізації помилок, що виникають, та прискоренню роботи бухгалтерів. А це позитивно позначиться на достовірності та обґрунтованості фінансової звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE>
2. iFactor «Організація документообігу на підприємстві». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/december/issue-102/article-24076.html> (дата звернення 10.10.2019).
3. Аудит доходів, витрат і фінансових результатів організації. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://stud.com.ua/40040/audit_ta_buhoblik/audit_dohodiv_vitrat_finansovih_rezultativ_organizatsiyi (дата звернення 18.11.2019).
4. Банера Н.П., Гелей Л.О. Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва: оцінка та шляхи підвищення інформативності показників. Науковий погляд: економіка та управління. 2021. №1 (71). [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/4308/1/12%20%D0%91%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B0%20%D0%9D.%D0%9F.pdf>
5. Безверхий К. Порядок складання спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва / К. Безверхий // Бухгалтерський облік і аудит. – 2016. – №11-12. – С. 40-50.
6. Валькова Н.В. Переваги та недоліки впровадження автоматизованої системи ведення обліку в Україні / Н.В. Валькова, А.Ю. Данілкова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/index.php/uk/economy/accounting-and-auditing>
7. Господарський кодекс: Закон України від № 436-IV від 12.01.2022 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
8. Губарик О.М. Фінансовий облік в управлінні доходами і фінансовими результатами в діяльності підприємства / О.М. Губарик, А.М. Корінь [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://globalnational.in.ua/archive/7-2015/172.pdf>.
9. Дикань О.В. Розвиток малого бізнесу в Україні. Проблеми та шляхи забезпечення. О.В. Дикань. Вісник економіки транспорту і промисловості № 57. 2017.

10. Дослідження факторів впливу на прибутковість підприємства та пошук резервів збільшення прибутку / А. В. Гречко, О. М. Мельнікова // Ефективна економіка. – 2017. – № 11. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5862>

11. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII від 01.01.2023 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

12. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

13. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 р. № 1576-XII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>

14. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» № 755-IV від 01.04.2023 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>

15. Закон України «Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку» № v0356201-00 від 21.07.2021 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text>

16. Закон України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»» № z0860-99 від 03.11.2020 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

17. Закон України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» № z0027-00 від 03.11.2020 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

18. Закон України «Про підприємництво» № 698-XII від 11.02.2022 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>

19. Золотницька Ю.В. Особливості організації обліку та складання фінансової звітності на підприємствах малого бізнесу / Ю.В. Золотницька // Агросвіт. – №14. – С. 17-23.

20. Ігнатенко М. М. Вплив автоматизації обліку та фінансової звітності на безпеку підприємств / М. М. Ігнатенко, О. А. Сарапіна // Економічний вісник університету. – 2018. – Вип. 38. – С. 47-53.

21. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № z0893-99 від 29.07.2022 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

22. Кириллов О. О. Методика бухгалтерського обліку і фінансової звітності зобов'язань підприємства / О. О. Кириллов // Молодий вчений. – 2019. – № 1. – С. 465-468.

23. Коваль Л. В. Аналітичні властивості фінансової звітності / Л. В. Коваль, О. Ф. Томчук, Г. С. Немеш // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2018. – Вип. 31. – С. 193-197.

24. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: Навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена, 2018. 102 с.

25. Конституція України: Закон України від № 254к/96-ВР від 01.01.2020 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

26. Лобас І.А. Вплив сучасних інформаційних технологій на обліковоінформаційне забезпечення автоматизованого управління / І.А.Лобас, Т.В. Шабельник [Ел. ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rusnauka.com>

27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» № 73 від 07.02.2013 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» N 353 від 28.12.2000 / [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>

29. Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» № 39 від 25.02.2000 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

30. Ніколаєва В. П. Економічна сутність і зміст категорії «дохід підприємства» [Електронний ресурс] / В. П. Ніколаєва. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/oif_apk/2009_3/4_Nikol.pdf

31. Осадчук С.В.. Інституційні та нормативно-правові засади діяльності малого підприємництва. С.В. Осадчук. Аспекти публічного правління.. 2018.

32. Партола А. С. Шляхи підвищення прибутковості підприємства / А. С. Партола // Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти. - 2017. – С. 679 – 684. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/16483>

33. Підприємство, його основні ознаки та принципи функціонування [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buklib.net/books/37294/>

34. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № z1557-11 від 09.12.2011 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>

35. Податковий кодекс: Закон України від № 2755-VI від 06.05.2023 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

36. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Мініфіну України № 88 від 24.05.1995 р. / [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#n10>

37. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 2435-IX від 19.07.2022р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2435-20#Text>

38. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.12.2022 р. № 419-2000-п [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>

39. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю. Закон України № 2275-VIII від 6 лютого 2018 року з останніми змінами та доповненнями № 540-IX від 30.03.2020, ВВР, 2020, № 18, ст.123. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#n386> (дата звернення: 14.05.2021).

40. Ратинський В.В. Бухгалтерський облік і аналіз: перспективи для малого бізнесу. Економіка та суспільство: облік та оподаткування. 2021. Вип. 25. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/243/231/> (дата звернення: 14.05.2021).

41. Рекомендація Європейської комісії 96/280/ЄС від 3 квітня 1996 року «Про визначення малих та середніх підприємств» [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a07#Text

42. Романченко Ю. О. Облік та фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва. Економічний форум. 2019. № 1. С. 180-183.

43. Спрощений План рахунків бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001 № 186. Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>

44. Суліма Н. М. Економіка і фінанси підприємства: Підручник / Н.М. Суліма, Л.М. Степасюк, О.В. Величко. – К.: «ЦП «Компринт», 2015. – 466 с.

45. Теорія бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://library.if.ua/books/46.html>.

46. Топоркова О. А. Облікова система малих підприємств України в контексті законодавчих змін. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2020. № 11 (43), т. 3. С 55-61.

47. Хоча Н. В. Перспективи вдосконалення форм фінансової звітності малих підприємств. Бізнес-Інформ. 2018. №3. С. 259-263.

48. Цивільний кодекс: Закон України від № 435-IV від 28.04.2023 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

49. Черняєва О.В., Гриненко А.Ю. Сутність і значення малого підприємництва у світовій економіці. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2017. № 8. С. 33-38.

50. Юнацький М.О. концептуальна основа формування облікової політики підприємства для цілей бухгалтерського обліку. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/.pdf>

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність ТОВ «Дикий Захід» за 2020 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Дата (рік, місяць, число) _____

Підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"ДИКИЙ ЗАХІД" за ЄДРПОУ _____
Територія ІВАНО-ФРАНКІВСЬК за КАТОТТГ¹ _____
Організаційно-правова форма господарювання _____ за КОПФГ _____
Вид економічної діяльності _____ за КВЕД _____
Середня кількість працівників, осіб 11
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком
Адреса, телефон вул.Хриплинська, буд.11 ж. м.Івано-Франківськ, 76018

КОДИ		
2021	01	01
34623257		
2610100000		
240		
73.11		

1. Баланс
на 31 ГРУДНЯ 2020 р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002	()	()
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	73,5	54,9
первісна вартість	1011	339,1	343,9
знос	1012	-265,6	-289
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	73,5	54,9
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	183,2	190,1
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	89,7	91,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	35,7	15
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	41,1	64,4
Витрати майбутніх періодів	1170	1,2	
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	350,9	361,2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
	1200		
Баланс	1300	424,4	416,1

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	500	500
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	73,1	132,6
Неоплачений капітал	1425	(-292,5)	(-292,5)
Усього за розділом I	1495	280,6	340,1
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	122,2	70,9
розрахунками з бюджетом	1620	9	3,3
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	12,6	1,8
Усього за розділом III	1695	143,8	76
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	424,4	416,1

**2. Звіт про фінансові результати
на 31 ГРУДНЯ 2020 р.**

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2954,9	2026,1
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	2954,9	2026,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-2684,8	-1779,8
Інші операційні витрати	2180	-197,5	-178
Інші витрати	2270	()	-3
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	-2882,3	-1960,8
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	72,6	65,3
Податок на прибуток	2300	-13,1	-11,8
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	59,5	53,5

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Додаток Б

Фінансова звітність ТОВ «Дикий Захід» за 2021 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ за ЄДРПОУ
"ДИКИЙ ЗАХІД" за КАТОТТГ¹
Територія ІВАНО-ФРАНКІВСЬК за КОПФГ
Організаційно-правова форма господарювання _____ за КВЕД
Вид економічної діяльності _____
Середня кількість працівників, осіб 11
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком
Адреса, телефон вул.Хриплинська, буд.11 ж, м.Івано-Франківськ, 76018

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2022	01	01
34623257		
2610100000		
240		
73.11		

1. Баланс
на 31 ГРУДНЯ 2021 р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002	()	()
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	54,9	21,4
первісна вартість	1011	343,9	350
знос	1012	-289	-325,9
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	54,9	24,1
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	190,1	213,5
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	91,8	408,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15	
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	64,4	40
Витрати майбутніх періодів	1170		68,7
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	361,3	731
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	416,2	755,1

Пасив	Код рядка	На початок звітної року	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	500	500
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	132,6	145,9
Неоплачений капітал	1425	(-292,5)	(-292,5)
Усього за розділом I	1495	340,1	353,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	71	374,2
розрахунками з бюджетом	1620	3,3	26,3
у тому числі з податку на прибуток	1621		4,6
розрахунками зі страхування	1625		2
розрахунками з оплати праці	1630		9
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	1,8	
Усього за розділом III	1695	76,1	401,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	416,2	755,1

2. Звіт про фінансові результати
на 31 ГРУДНЯ 2021 р.

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3807,3	2954,9
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	3807,3	2954,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-3565,2	-2684,8
Інші операційні витрати	2180	-216,5	-197,5
Інші витрати	2270	()	()
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	-3781,7	-2882,3
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	25,6	72,6
Податок на прибуток	2300	-4,6	-13,1
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	21	59,5

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Додаток В

Фінансова звітність ТОВ «Дикий Захід» за 2022 р.

Додаток І
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу І)

Фінансова звітність малого підприємства

		КОДИ	
		2023	01 01
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ			
Підприємство "ДИКИЙ ЗАХІД"	за ЄДРПОУ		34623257
Територія ІВАНО-ФРАНКІВСЬК	за КАТОТТГ ¹		2610100000
Організаційно-правова форма господарювання	за КОПФГ		240
Вид економічної діяльності	за КВЕД		73.11
Середня кількість працівників, осіб	11		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон	вул.Хриплинська, буд.11 ж, м.Івано-Франківськ, 76018		

1. Баланс
на 31 ГРУДНЯ 2022 р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002	()	()
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	24,1	9,6
первісна вартість	1011	350	354
знос	1012	-325,9	-344,4
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	24,1	9,9
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	213,5	7,6
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	408,8	220,2
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		3,4
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		1,6
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	40	234,7
Витрати майбутніх періодів	1170	68,7	
Інші оборотні активи	1190		1,5
Усього за розділом II	1195	731	469
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
	1200		
Баланс	1300	755,1	478,9

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	500	500
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	145,9	15,4
Неоплачений капітал	1425	(-292,5)	(-292,5)
Усього за розділом I	1495	353,4	222,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	374,2	197,1
розрахунками з бюджетом	1620	26,3	30,3
у тому числі з податку на прибуток	1621	4,6	
розрахунками зі страхування	1625	3	6
розрахунками з оплати праці	1630	9	
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		28
Усього за розділом III	1695	401,7	256
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	755,1	478,9

**2. Звіт про фінансові результати
на 31 ГРУДНЯ 2022 р.**

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3984,4	3807,3
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	3984,4	3807,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-3547,1	-3565,2
Інші операційні витрати	2180	-435,3	-216,5
Інші витрати	2270	()	()
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	-3982,4	-3781,7
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	2	25,6
Податок на прибуток	2300	-4	-4,6
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	1,6	21

Керівник

Товариство
з обмеженою
відповідальністю

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.